

BULMACA EKİ, BULMACA KULESİ ÇIKARTMALARI,
ASLAN, HAPŞUU ve DEV RAFADAN TAYFA
POSTERLERİ

ISSN 1306-9892

83

9 771 309 989 006

AYLIK DERGI • YIL 7 • SAYI: 83 • AĞUSTOS 2017 • FİYATI: 5

HEDİYE!

TRT

Artırılmış Gerçeklik
Teknolojisi
Kullanılmıştır

Çocuk

DERGİSİ

Dev
Yapılar

Atletik Akın
BİSİKLET

Merhaba

Yazın ve tatilin son ayı ağustosta da sizler için harika bir sayı hazırladık. Bu sayımızın kapak konusu dev yapılar. Piramitler, gökdelenler, köprüler, dikilitaşlar ve çok daha fazlası, şaşırarak okuyacağınız bu eğlenceli kapak dosyasında. Bu ayki meslek röportajımız ise deniz ve havuzlarda güvenliğimiz için büyük öneme sahip cankurtaranlarla. Mete ve Mert ağabeyin röportajını zevkle okuyacaksınız. Yüksekten uçan hayvan dendiğinde aklınıza ilk gelen kuş hangisi? Evet, tabii ki de kartal! Kartalların yüksekten uçmaları dışında pek bilinmeyen çok fazla yönü var. Bunları öğrenmek isterseniz Doğadan Sesler sayfamıza bir göz atmayı ihmal etmeyin. Dilimden Düşmeyenler bölümümüzde bu ay bir şairi ağır ediyoruz. Çocuk ve Allah isimli kitabındaki çocuk şiirleriyle önlü Fazıl Hüsnü Dağlarca'dan bir şiir okumak isterseniz nereye bakacağınızı biliyorsunuz.

Hepinizin 30 Ağustos Zafer Bayramını kutlar, neşeli bir ağustos ayı geçirmenizi dileriz.

Dergi Mutfağı

4-7 Masal Mutfağı	36-39 Kapak Dosyası
8-9 Doğa Güncesi	40-41 Büyüteç
10-11 Keçenin Yol Haritası	42-43 Büyüsem de Olsam
13 Elifin Dersleri	44-45 Atletik Atın
14-15 Gezgin Aile	46-49 İbni Sina
16-17 Canın Ekranı	50-51 Doğadan Sesler
18-19 Kitapçının Kedisi	52-53 Büyüğüm Okur musun?
20-21 Uzay Kâşifi Gökyay	54-55 Sağlıklı Besleniyorum
22-23 Yeşilcanın Maceraları	56-57 Deneyebilirim
24-26 Ali Gel	58-59 Ceviz Ağacının Maceraları
27 Atamdan Hatıralar	60-61 Dilimden Düşmeyenler
28-29 Senden Kaçmaz	62-63 Meraklı Dodo
30 İbi ile Keşfediyoruz	64 Küçük Sanatçılar
35 Hoppayla Cetvelsiz Sorular	

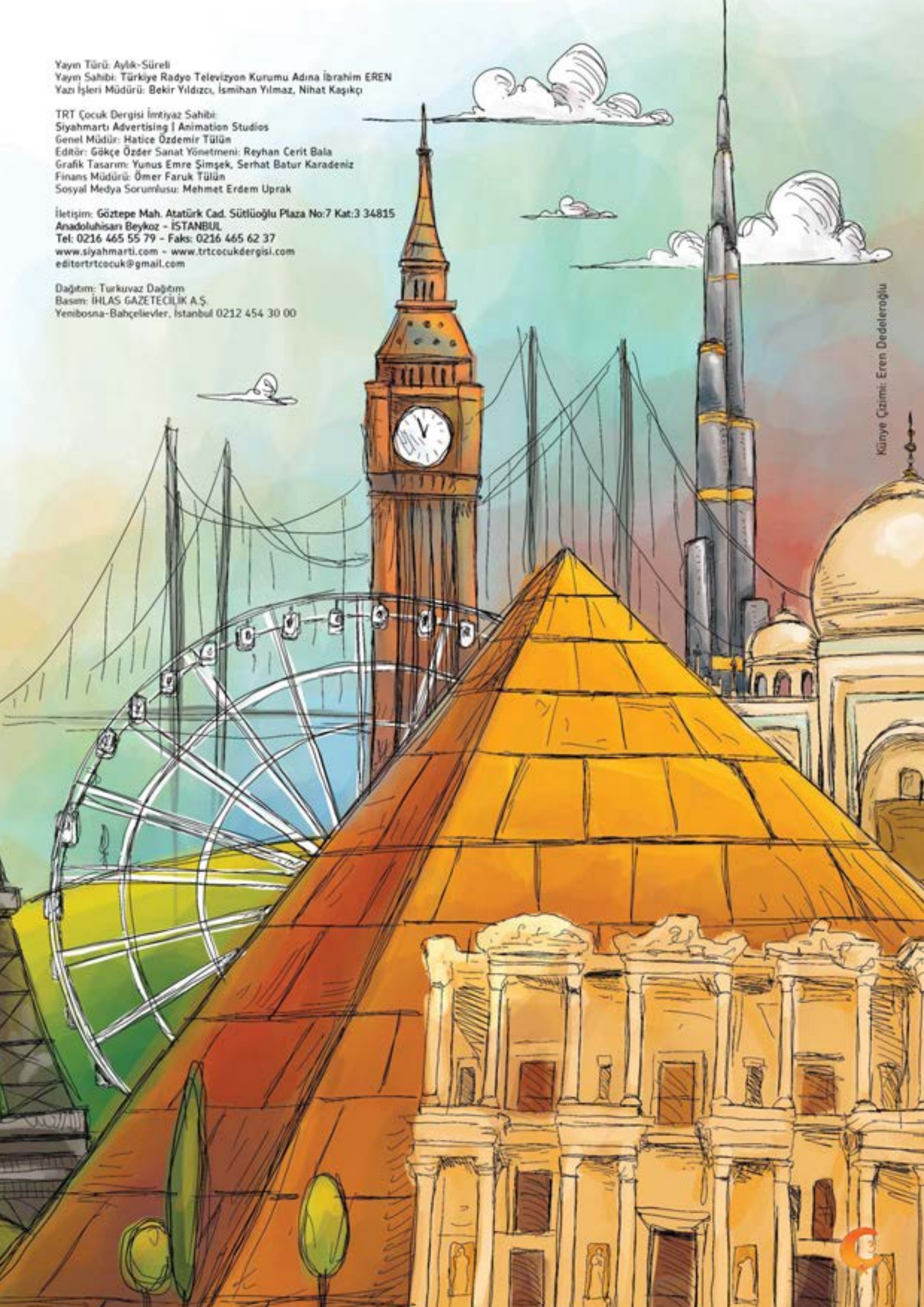
Artırılmış gerçeklik uygulamasından faydalanmak için cihazınızın kamerasını logonun olduğu sayfanın tamamı kamera ekranının sınırları içerisinde olacak şekilde tut. Eğer cihazınızın otomatik odaklama özelliği yok veya kapatılmış ise ekrana tek dokunma ile hedefin netliğini artırabilirsiniz. ZIPLAT uygulamasını Google Play Store ve iOS Store'dan telefonunuza veya tabletinize ücretsiz olarak indirip kullanabilirsiniz.

Yayın Türü: Aylık-Sürekli
Yayın Sahibi: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Adına İbrahim EREN
Yazı İşleri Müdürü: Bekir Yıldızcı, İsmihan Yılmaz, Nihat Kaşıkçı

TRT Çocuk Dergisi İmtiyaz Sahibi:
Siyahmartı Advertising | Animation Studios
Genel Müdür: Hatice Özdemir Tülün
Editör: Gökçe Özder Sanat Yönetmeni: Reyhan Cerit Bala
Grafik Tasarım: Yunus Emre Şimşek, Serhat Batur Karadeniz
Finans Müdürü: Ömer Faruk Tülün
Sosyal Medya Sorumlusu: Mehmet Erdem Uprak

İletişim: Göztepe Mah. Atatürk Cad. Sütüloğlu Plaza No:7 Kat:3 34815
Anadoluhisari Beykoz - İSTANBUL
Tel: 0216 465 55 79 - Faks: 0216 465 62 37
www.siyahmarti.com - www.trtcocukdergisi.com
editortrtcocuk@gmail.com

Dağıtım: Turkuvaz Dağıtım
Basım: İHLAS GAZETECİLİK A.Ş.
Yenibosna-Bahçeelievler, İstanbul 0212 454 30 00

MASAL MUTFAĞI

Arkadaş Bulmaktan Korkan Kaplumbağa

Merhaba arkadaşlar, benim adım Piti! Bir kaplumbağa için garip bir ad, kabul ediyorum ama neden bir kaplumbağaya Piti adı verilir, bunu ben de bilmiyorum. Himm belki de çok yavaş ilerlediğim için olabilir, ne dersiniz? Duyduğuma göre bu haftalar siz çocuklar için pek kıymetliymiş. Yumurtalarımızın olduğu plaja gelen çocuklardan duydum.

Yaz boyu, sürekli kimin kumdan kalesinin daha yüksek olduğu derdinde olanlar, tam da bugünlerde tatillerinin bitmesinden bahsedip durmaya başladılar. İşte, hikâyem de benim için en kıymetli olan bu haftalarda başladı.

Ağustos demek, biz karettta karettta kaplumbağaları için yumurtalarımızdan çıkıp denize kavuşma yolculuğumuzun başlaması demek. Heyy! Bir dakika! Şaşkın bakışlarınızı görmedim sanmayın. Hani sen Piti'ydin? Nerden çıktı şimdi bu karettalar falan, bakışını çooooook iyi bilirim. Adım Piti evet, ama ben ve kardeşlerim karettta karettta adı verilen ve söylentiye göre nesli tükenmekte olan bir kaplumbağa türüyüz.

Aslında bu duruma çok üzülüyorum ama bizi korumak ve neslimizi devam ettirmek için çabalayan iyi kalpli insanları görmek de beni mutlu ediyor. Ah evet, ne anlatıyordum? Buldum, hikâyemi! Şimdi diyeceksiniz ki "Tamam Piti, sen anlatmadan biz çözdük bile, ağustosta denize kavuşma hikâyeni anlatacaksın." Hayııııı! Denize değil, bir arkadaşına kavuşma hikâyemi anlatacağım!

Kardeşlerim ve arkadaşlarım yumurtalarını yavaş yavaş kırmaya başladıkları ilk günler, kocaman bir korkuyla kaplıydı minik kalbim. Çünkü çevremden gelen onca sese bakılırsa herkes hemen bir arkadaş bulmuş -hatta bazıları birden çok- neşeyle konuşarak, şakalaşarak denizin yolunu tutmuşlardı bile. Ama ben bir türlü civildayan bir kaplumbağa olmayı becerememiştim işte. Sanmayın ki somurtkan biriyim. (Siz demesenez bile diğer pek çok kaplumbağa benim için "Somurtkan Piti" deyip benden uzak duruyorlardı.) Sadece bir türlü, konuşacak eğlenceli konular bulamıyorum diye daha da çok stres yapıyor, stres yaptıkça da daha endişeli bir ifadem oluyordu.

Sadece en eğlenceli, en komik ya da en akıllı olursam arkadaş edinebileceğimi düşünmeye başlamıştım artık. Bunu düşündükçe de denize doğru attığım adımlar daha da yavaşlıyor, grubun iyice gerisinde kalıyordum. Artık neredeyse pek çoğu gözden uzaklaşmış, denize kavuşmuştu bile. Üzgün Piti adımlarımla kumların içinde sürüne sürüne ilerlemeye çabalarken kocaman bir deniz kabuğuna takılı kaldım. Kendimi ne kadar kurtarmak istesem de bir türlü başaramıyordum. Dakikalarca mücadele ettikten sonra artık pes

etmek üzereyken yanıma başka bir kaplumbağanın yaklaştığını fark ettim. "Merhaba! Yardım etmeme izin verir misin?" deyince hiç düşünmeden "Elbette! Vermez olur muyum hiç?" dedim. "Şeyyy, aslında günlerdir ben de geride kaldığım için ağır ağır gidiyordum ama belki arkadaş istemiyorsundur diye seninle konuşmaya çekindim. Ben Sofo."

İşte Sofo ile o gün tanışıp harika iki dost kaplumbağa olduk. O gün ben tüm dünyada arkadaş bulamamaktan tek korkan olmadığımı, bir de arkadaş bulmak için illa en eğlenceli tip olmanın gerekmediğini öğrendim. Ah unutmadan, bir de bazen başımıza gelen kötü şeylerin bile sonunda muhteşem sonuçlar doğurabileceğini! İyi ki grubumda denize en son ulaşan ve deniz kabuğuna takılan ben olmuşum. Yoksa dünyanın en iyi arkadaşına nasıl kavuşurdum?

Elmadan Kaplumbağa

Malzemeler

- 1 adet yeşil elma
- 4 adet yeşil üzüm
- Birkaç tane damla çikolata

Hazırlanışı

Elmaları yıkayıp ortadan ikiye kesin. Ayakları için üzümleri birkaç parçaya bölüp minik kurdanlarla tutturun. Başı için daha büyük bir üzüm yerleştirip gözleri içinse çikolataları kullanın.

DOĞA GÜNCEŞİ

Merhaba arkadaşlar, bugün sizi, yüzmeyi çok seven deniz kaplumbağaları ile tanıştırmak istiyorum.

Biliyor musunuz, erkek deniz kaplumbağaları karaya hiç çıkmaz. Dişi deniz kaplumbağaları ise sadece yumurtalarını kumsala bırakmak için denizden çıkar.

Kumda bir çukur kazar ve yumurtalarını içine bırakırlar. Çukuru kumla örtüp hemen denize dönerler. Deniz kaplumbağalarının bir türü de kareta karettalardır. Bu kaplumbağalar daha çok Akdeniz'in kumsallarına yumurtalarını bırakır.

Yumurtaları tenis topu büyüklüğündedir. Kareta karettalar tek seferde yaklaşık 30 yumurta yumurtlayabilir.

Bazen yengeçler, kuşlar, tilkiler ve köpekler yumurtaların yerini bulup yuvayı bozar. Tehlikeden uzak kalan yumurtalar yaklaşık 60 gün sonra çatlar. Ve... Evet evet... İçlerinden minik deniz kaplumbağaları çıkar.

Yavru deniz kaplumbağaları yumurtadan çıkar çıkmaz denize doğru hızla ilerlemeye başlar. Başka canlılar tarafından avlanmadan denize ulaşan minik kaplumbağalar neşeye yüzmeye başlar

Kareta karettalar yaklaşık 50 yıl yaşar. Boyları 110-150 santimetre, ağırlıkları 70-90 kg arasında değişir.

Dişleri yoktur. Çeneleri çok güçlüdür. Ne yazık ki deniz kaplumbağaları denize atılan plastik ve poşetler yüzünden boğulabilir.

Günler, aylar, yıllar geçer. Yumurtadan çıkan minik kaplumbağalar 25-30 yaşına gelir. Onlar da kendi yumurtalarını bırakmak için yumurtadan çıktıkları kumsalı seçer. Yumurtalarını oraya bırakır ve yeniden denize dalar.

Sevgili arkadaşlar bugünlük de bu kadar. Hoşça kalın.

KEÇE'NİN YOL HARİTASI

**DOĞU ve
BATININ
BULUŞMA
NOKTASI**

TUNUS

Tunus, Afrika Kıtası'nın Akdeniz'e kıyısı olan kuzey bölümünde bulunan bir ülke. Doğuda Libya, batıda Cezayir ile çevrili. Tunus'un Türkçede aynı adı taşıyan bir de başkenti var. Biz her ikisini de aynı şekilde telaffuz etsek de İngilizcede ülkenin adı Tunisia, başkentin adı ise Tunis şeklinde yazılıyor. Burada herkes hem Arapça hem de Fransızca biliyor. Bir dönem Fransa, öncesinde ise Osmanlı toprağı olmuş olan Tunus pek çok kültürel çeşitliliğı barındırıyor. Şu anda nüfusun %95'i Müslüman. Ancak Fransız etkisinde o kadar kalmışlar ki pek çoğu İngilizce bile öğrenememiş. Hepsi anadili gibi Fransızca bilse de anlamak zor oldu bu güzel ülkenin insanı ile.

Şehir Merkezinde Eski ile Yeni

Tunus şehrinin merkezine Medina diyorlar, burada Habib Bourguiba Caddesi'nin sonunda El Bahr adı verilen bir kapı var. Tunus'ta her yerin adına Bourguiba ekleniyor. Önce anlamamıştım, Bourguiba nedir acaba, diye düşünmüştüm. Sonradan anladım ki bu ülkenin kurucusunun adı. O nedenle her yerde ismi var. Hatta kendisinin Atatürk'ü örnek aldığı bile söyleniyormuş. Caddenin sonundaki El Bahr kapısı eski ve yeni şehri birbirinden ayırıyor. El Bahr kapısını geçince bizim kapalı çarşıımıza benzer, şirin, küçük bir çarşıya ulaşıyorsunuz.

Adını Zeytinden Alan Cami

Medina bölgesindeki çarşının sonunda şirin, güzel bir cami var: Zeytûne Camisi. Evet evet bildiğimiz zeytinden geliyor ismi. Burada zeytinin bol yetiştiğini söylediler, her yerde zeytin ağaçları görebilirsiniz. Ancak kahvaltıda zeytin göremedik. İlginç değil mi?

Zeytûne Camisi eskiden sadece cami olarak değil bir medrese olarak da hizmet veriyordu. Mimarisi mermer, granit ve Kartaca şehrinde getirilen antik taşlarla süslenmiş. Bu hâliyle İspanya'daki Kurtuba Camisi'ne de ilham kaynağı olmuş.

Mavi Kapılı Beyaz Evler

Sidi Bou Said, Tunus'ta görülecek en şirin bölgelerden biri. Akdeniz mimarisiyle özdeşleşmiş mavi kapı ve pencere beyaz evleri tam fotoğraflık. Başkente çok yakın olduğundan oldukça popüler ve turistik bir yer.

Kartaca

Kartaca bir zamanlar en güçlü dönemini yaşayan Roma İmparatorluğu'na kahramanca dayanmış bir şehir. Buradaki antik kenti ziyaret ederek geçmiş dönem masalları gibi gelen bu hikâyelere bir nebze yakınlık hissedebilir ve onlardan ibret alabilirsiniz.

El Jem Amfi Tiyatrosu

Roma döneminden kalan izlerden biri de El Jem amfi tiyatrosu. Roma'daki ile karşılaştırıldığında ondan daha az katlı, ancak dünyadaki en büyük ve en iyi korunmuş Roma amfi tiyatrolarından biri.

Cap Bon Bölgesi

Bu bölge Tunus'un kuzey doğusundaki yarım ada. Sırasıyla Hammamet, Nebul, Kelibya, Kerkvan ve Havariya adındaki turistik şehirler ile dolu. Denize girmek isteyenlerin çokça tercih ettiği, havası ve suyu güzel bir yer. Bizim Akdeniz kıyılarımızı andırıyor.

ELİF'İN DERSLERİ

SALATALIK

Hindistan'dan dünyaya yayılmıştır.

Bol vitamin ve mineral içerir.
Bu sayede kaybettiğiniz enerjiyi geri kazanmanızda size yardımcı olur.

Kötü nefes kokusunu giderir ve ağız sağlığını korur.

Birkaç dilim salatalık açlık ve susuzluk hissini unutturur.

Bir salata malzemesi olarak bilinse de turşusu bile yapılan oldukça lezzetli bir yiyecektir.

İyi bir B vitamini ve karbonhidrat kaynağıdır.
Kendinizi yorgun hissettiğinizde salatalık yerseniz enerjiniz hemen yerine gelir.

Yazın başında minibüsümüz ile çıktığımız yolculuğa hız kesmeden devam ediyorduk. Bu yaz birçok yer gördük, bir sürü fotoğraf çektik, birbirinden güzel yemekler yedik ve pek çok güzel insan tanıdık. Bu seferki yolculuğumuz ise Kırklareli'ne. Babam direksiyonda, ablam ve annem onun yanında. Ben ise arkada gezi defterimi dolduruyorum. Bakalım Kırklareli'nde bizi neler bekliyor?

Kırklareli ayrıca Karadeniz'e kıyısı olan bir şehrimiz.

NEREDE?

Haritayı dikkatli dikkatli inceleyen ablam bir yandan babama yol tarif ediyor, bir yandan da bizlere Kırklareli hakkında öğrendiklerini anlatıyordu: "Kırklareli ülkemizin Bulgaristan sınırındadır, komşuları ise Edirne ve Tekirdağ'dır."

NE VAR, NE YOK?

Otele yerleşip merkeze gider gitmez başladık şehri keşfetmeye. İlk olarak Kırklareli Müzesi'ni gezdik. 1994 yılından beri ziyarete açık olan müzede binlerce eser mevcut. Ablam eserleri seyrederken ben de eski paraların üzerindeki şekil ve yazıları çözmeye çalıştım. Müzenin ardından ilin en önemli tarihi eseri olan Hızır Bey Külliyesini ziyaret ettik. Bu kadar fazla eski yapının günümüze kadar gelmesi gerçekten çok etkileyici. Külliye'den çıkınca da minibüse atlayarak doğrudan İğneada Longozu'na gittik. Sularla kaplı bu ormanda öyle güzel manzaralarla karşılaştık ki fotoğraf çekmekten telefonlarımızın şarjları bitti. "Buraya bir de ilkbaharda gelmek lazım, asıl manzaraları o zaman görürsünüz." diyen babama cevabımız hazır.

Celiriz tabii. Her zaman gezmeye hazırız!

EN ESKİ, EN YENİ

Kırklarelini gezmenin tarih bilgimize çok katkısı oldu. Bir geçiş noktası olan Kırklareli'nden pek çok uygarlık geçmiş ve izler bırakmış. Beni en çok şaşırtan "dolmenler" oldu. İlk karşılaştığımızda ben ağız açık "Bunlar da ne?" derken ablam "Aa dolmenlere bakın," diyerek yine farkını gösterdi. Dolmenler taşlardan oluşan anıt mezarlar. Aşağıpınar Höyüğü ve Kanlıgeçit Höyüğü'nde ise Trakya kültürünün temellerini görme fırsatımız oldu. İki yerleşim yerinde de geçmişteki yaşama dair pek çok ipucu yakaladık. Gezimizi Dubnisa Mağarasını gezerek sonlandırdık.

Yarasalar bütün gün uyuyorlar, bari çalışıp bir işe yarasalar.

Bakıyorum bugün de çok komiksin kardeşim!

ÇOK İLGİNÇ

Kırklarelinin doğal güzellikleri de saymakla bitmiyor. Yerli yabancı birçok turist güzel manzaralar eşliğinde doğa sporu yapabilmek için İğneada'ya geliyor ve longozları görme fırsatı yakalıyorlar. Şehrin festivalleri, sergileri ve yağlı güreşleri ziyaretçilere eğlenceli vakit geçirme imkânı sunuyor.

Resmen yıldızlar kadrosu!

KİM VARMIŞ?

Kırklarelini gezerken tabii ki Kırklarelili ünlüleri de araştırdım. Ses sanatçısı Candan Erçetin, perküsyon ustası Burhan Öçal, usta çizer Ersin Karabulut, ünlü şarkıcı Sibel Can, ressam İşıl Özışık, kanun ustası Göksel Baktagir, dünyaca ünlü matematik ve astronomi profesörü Kamuran Avcioğlu Kırklarelili imiş.

NE YESEK?

Kırklarelinde menülere bakarken kafanız birazcık kaşanabilir. O kadar çok seçenek, o kadar güzel yemekler var ki nereden başlayacağınızı bilemeyebilirsiniz. Biz burada kaldığımız süre boyunca birçok lezzeti tatma imkânımız oldu. Aklımda kalan lezzetler; ekmeqli kıymalı papara, labada yemeği, yaz sebzeleri ile hazırlanmış manca, labada sarması, Kırklareli köftesi, tavuklu kalle, kuzu kapama, sütlü hamur çorbası, sütlü biber turşusu ve pekmezli kaçamak oldu. Babam ilk fırsatta Kırklareline yine gitmek istiyor. Ona hak vermiyorum değilim!

CAN'IN EKRANI

Yeni şeyler icat etmek pek de zor değil. Çevrene bak ve hayatını zorlaştıran şeylere çözümler üretmeye başla. Değiştir, dönüştür, düşün ve icat et. Küçük ya da büyük, fark etmez. Yeter ki durma, harekete geç!

1

DÜNYANIN EN KÜÇÜK UYDUSU UZAYA GÖNDERİLDİ

18 yaşındaki Hindistanlı öğrenci Rifath Sharook'un tasarladığı dünyanın en küçük uydusu, NASA tarafından uzaya gönderildi. Üç boyutlu yazıcı kullanılarak yapılan uydu sadece 64 gram ağırlığında. Cihaz, geçen ay genç mucitlerin katıldığı ve NASA'nın desteklediği "Cubes in Space" yarışmasını kazanmıştı.

2

GENÇ MÜHENDİSLERDEN İLGİNÇ İCAT

Savaşlar yüzünden zarar gören Gazze'deki evlerin yeniden inşası için inşaat malzemeleri yetersiz kalınca Filistinli iki genç mühendis çözümü atıkları değerlendirmekte buldu. Revan Abdülatif ile Mecid Mashharawi, odun ve kömür yakıtlarından çıkan küller ile bloklar üretmeye başlamış. Bu sayede hem tonlarca külün çöpe gitmesine engel olunuyor hem de çimentoya göre daha ucuz ve hafif alternatif bir ürün kullanılmış oluyor.

DÜNYANIN EN BÜYÜK KİTABEVİ İRAN'DA AÇILDI

65 bin metrekarelik alanıyla dünyanın en büyük kitabevi unvanını kazanan Tahran Kitap Bahçesi İran'da açıldı. Burada kitap mağazasının yanı sıra, sinema salonları, bilim merkezi, derslikler, oyun odaları ve kitap okumak için uygun yeşil alanlar bulunuyor. Mağazada 40 binden fazla farklı başlıkta çocuk kitabı mevcut.

3

6

HİNDİSTAN'DA GÜNEŞ PANELLİ TREN

Çatıları temiz enerji elde etmek amacıyla güneş panelleriyle kaplı 6 vagonlu tren, Hindistan'da hizmete girdi. Paneller sayesinde elde edilen güneş enerjisi trenin aydınlatma, kapı açıp-kapama, yolcu bilgilendirme gibi ihtiyaçlarını karşılıyor. Dahası gündüz kullanılmayan enerjinin bataryalarda muhafaza edilmesiyle, tren gece saatlerinde de farklı bir yakıtı ihtiyaç duymadan çalışabiliyor. Bu sayede hem çevreye zararlı bir yakıt kullanılmamış hem de tasarruf edilmiş oluyor.

5

TRT ÇOCUK 2. DİJİTAL KARAKTER YARIŞMASI

TRT Çocuk'un ilk olarak geçtiğimiz yıl düzenlediği Dijital Karakter Tasarım Yarışması'nın ikincisine başvurular başladı. Yarışmanın amacı TRT Çocuk ekranlarında hayata geçecek yeni kahramanlar bulmak. Yarışma, tüm görsel ve grafik sanatlar, çizgi film, animasyon ve iletişim alanında eğitim gören lisans, yüksek lisans, doktora öğrencilerine ve son iki yıl içerisinde bu alanlardan mezun olmuş kişilere açık. Kazananlar, eğitim bursu ve para ödülünün yanı sıra, karakterlerini TRT Çocuk ekranında görebilme fırsatına sahip olacak. Detaylı bilgi www.trtcocuk.net.tr'den edinilebilir.

4

10 SANİYEDE DİŞLERİ TEMİZLEYEN FIRÇA

Yakın zamanda piyasaya sürülecek Amabrush isimli ürün ile artık 10 saniyede dişlerinizi fırçalamak mümkün olacak. Dişlerinizi fırçalamak için tek yapmanız gereken ürünü ağızınıza takıp düğmesine basmak. Fırça, diş macununu diş aralıklarına ileten mikro kanallara sahip. Ayrıca üç boyutlu kıllarıyla diş eti hasarını önleyerek temizlik sağlıyor.

KİTAPÇININ KEDİSİ

Yazın bol bol kitap okuyup kitaplığındaki kitapların sayısını artırdın mı? O zaman okullar başlamadan kitaplığını yeniden düzenlemenin tam zamanı. Yaşına uygun olmayan kitapları ayırıp kendinden küçüklere hediye edebilir, kalan kitapları yazarlarına göre ayırabilirsin. Hadi önce senin için seçtiğim üç güzel kitabı gör, sonra ise doğru kitaplığına koş.

Küçük Turgut Uyar ve Saati

Yazan: Emre Gül - Önder Yetişen

Çizen: Akif Kaynar

Tefrika Yayınları

Bu ay kitapçımıza gelen yeni kitaplar arasında bir kısmı özellikle dikkatimi çekti. Kitapların başlıklarında Turgut Uyar, Edip Cansever, Fazıl Hüsnu Dağlarca gibi isimler vardı. Bunlar kitapçımızın yetişkin bölümünde kitapları olan şairlerin isimleri. Bu çocuk kitapları serisinde ise bu şairlerle tanışmamız için çeşitli kısa hikâyeler anlatılmış. Benim en sevdiğim ise Küçük Turgut Uyar ve Saati oldu.

+5
Yaş

Bay Kuşyuvası ve Komşu Ev

Yazan: Julia Donaldson

Çizen: Hannah Shaw

Yapı Kredi Yayınları

Elmo ile kardeşinin maceraları, yeni bir eve taşınmalarıyla başlar. Bay Timsah, Bay Kuşyuvası ve kedileri Panter ile eğlenceli maceralar yaşayan bu iki kardeşin hayal gücüne hayran kaldım. Her ne kadar istedikleri eve taşınmamış olsalar da sonunun hayal ettiklerinden bile güzel olması kitabı kapattığımda içimi sıcak yaptı.

+7
Yaş

Kırmızı Ringa

Yazan: Gonzalo Moure

Çizen: Alicia Varela

Sangaga Yayınları

Kırmızı Ringa'nın ilk sayfalarında hiç yazı yok. Ama yazı olmasa da kendi kendime kitaptaki resimlere hikâyeler yazmaya başladım. Sonra ise bir anda yazılı öyküler başladı. Okuduğum resimler hakkında benim aklıma hiç gelmeyen hikâyelerdi bunlar. Kitabın özelliği, herkesin, gördüğü resimlerden yola çıkarak kendi hikâyesini yazması. Yani hem bir kitap okuyup hem de bir kitap yazmış oluyorsun! Çok zevkliydi, bence sen de denemelisin.

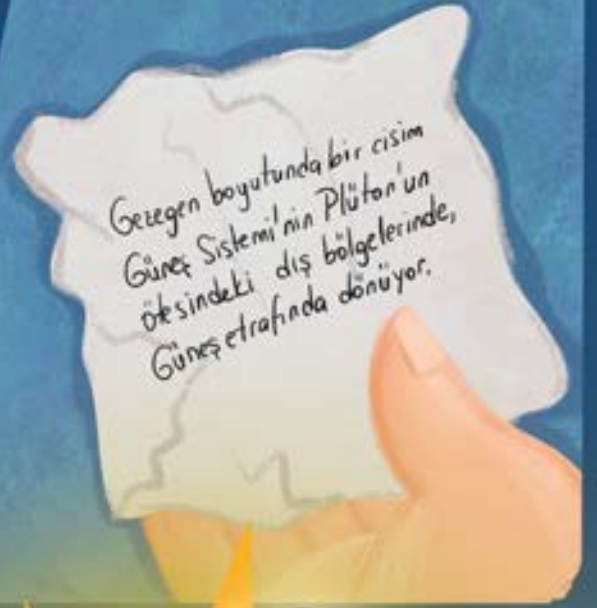
+8
Yaş

UZAY KÂŞIFI GÖKAY

Bakalım elimdeki ipuçları nelermiş...

Gezegen boyutunda bir cisim
Güneş Sistemi'nin Plüton'un
ötesindeki dış bölgelerinde,
Güneş etrafında dönüyor.

Bu ipuçları beni tek
bir şeye ulaştırıyor...

GEZEĞEN DOKUZ!

Ocak 2016'da bir grup bilim insanı,
Plüton'dan yaklaşık 25 kat daha uzakta,
Güneş etrafında dönen Neptün boyutunda
bir gezegenin varlığını öne sürmüştü. Bu
varsayımsal gezegene "Gezegen Dokuz"
adı verilmişti.

Ay ve Gezegen
Laboratuvarından
(LPL) bilim insanları
ise Dünya ve Mars arası
bir kütleye sahip, görünmeyen
bir cismin Kuiper Kuşağında,
Neptün'ün ötesinde, binlerce buzlu
asteroidle, kuyruklu yıldızla ve
cüce gezegenle dolu, bir bölgede
gizleniyor olabileceğini belirlediler.

Arkadaşlarıyla Oyun Daha Eğlenceli!

ALİ GEL

Benim adım Alı. Alı Gel. Benim bir de kutum var. Ama bu sıradan bir kutu değil! Acayip Şeyler Kutusu. Çünkü elime bir kitap alıp içine girdiğimde, kendimi kitabın içinde buluyorum. Ha bu arada şu gördüğünüz de Kuş! O da konuşuyor!

Titikaka'nın Totoro Adaları

Gökyüzünde tostoparlak bir Ay vardı ve babaannemin çok kıymetli gümüş tepsi gibi parlıyordu. Kuş ile birlikte Ay'ı seyrediyorduk. Aklıma harika bir fikir geldi.

- Ay'a gitmeye ne dersin?
- Neeeeee! Ay'a mı?
- Bu kadar şaşıracak ne var?
- Ne var bilmem ama ne yok iyi biliyorum. Hava yok, su yok, yer çekimi yok! Ve yiyecek tek bir lokma!
- O kadar emin olma, bazıları Ay'ın kaşar peynirinden yapıldığını düşünüyor!
- Tabii, tabii! İşte şimdi ikna oldum, hadi gidelim Ay'a!
- Oradan dünyayı seyretmek ne harika olurdu!
- Yakından bakmak varken neden üç yüz seksen bin kilometre uzağa gidelim? Üstelik kutunun bizi Ay'a götürebileceğinden de emin değilim.
- Ay'a gitmenin hiç mi güzel tarafı yok yani?
- Olmaz mı, elbette var! En güzel tarafı da Dünya'ya geri dönmek!

- Tamam tamam. Kutunun bizi atmosferin dışına çıkarabileceğinden ben de emin değilim zaten. Peki, o zaman bir yer söyle de oraya gidelim.
- Madem gözünü yukarılara diktin, Titikaka Gölü'ne ne dersin?
- Orası da neresi?
- Samanyolu'nu ve öteki bütün yıldızları seyredebileceğin en güzel yerlerden biri. Fakat biraz uzak!
- Bizim Acayip Şeyler Kutumuz var Kuş. Uzaklar bize viz gelir!
- Hava atmaya bırak da Yeryüzü Ansiklopedisi'nden Titikaka Gölü'nü bul o zaman.
- Koordinatları alalım?
- Neyim ben? Navigasyon cihazı mı?
- Hangi kıta, demek istemişim.
- Güney Amerika.
- Ülke?
- Yarısu Peru, yarısu Bolivya'da.
- Hadi kutuya, hadi!

- Harika! Titikaka Gölü'nü görmek üzere Peru'ya gidiyoruz. İnsanın bir Acayip Şeyler Kutusu olması ne güzel bir şey!

"Titikaka Gölü, And Dağları'nın buzla kaplı zirveleri arasındadır. Güney Amerika'nın en büyük gölüdür."

- Başlıyor! Sıkı tutun Kuş! Bekle bizi Titikakaaaa!

- Opps! İnanamıyorum, nasıl oldu da bu kadar yumuşak bir iniş yaptık?

- Bilmiyorum Kuş ama yer hareket ediyor! Allah'ım! Sakın dev bir timsahın üzerine inmiş olmayalım!

- Tı... Tı... timsah mı?

- Hahaha! Ne timsahı ya!

Kuş ile birlikte bu çılgın kahkahanın geldiği yere doğru baktık ve başında rengârenk bir kukuletası, beline kadar inen iki kocaman saç örgüsü olan bir kız gördük.

- Şey... Yer hareket ediyor da, o yüzden biz öyle sandık birden.

- Timsah falan değil, burası bir totora adası.

- Totora adası mı?

- Totora evet! Totora, gölün kıyılarında yetişen bir tür saz bitkisi. Biz titoriaları topluyoruz, birbirlerine sıkıca bağlayıp bu adaları yapıyoruz. Hatta bu evleri ve bu kayıkları da...

- O yüzden mi böyle hareket ediyor?

- Evet, çünkü suyun üzerinde yüzüyor.

- Batmıyor mu?

- Hayır, ama zaman zaman titorialar çürüyor, onları tamir etmek gerek.

- Acayip! Demek oturmak için kendinize ada yapıyorsunuz, öyle mi?

-Öyle!

- Yenir mi peki bunlar? Çok açım, bütün bir adayı yiyebilirim.

- Kuş!

- Siz buraya Acayip Şeyler Kutusu ile mi geldiniz?

- Evet. Ben Ali Gel. Bu da Kuş.

- Niye buraya geldiniz?

- Eeee şey... Söylesene Kuş, bu senin fikrindi.

- Söylediklerine göre Samanyolu'nu ve yıldızları seyredebileceğimiz en güzel yerlerden biriymiş burası.

- Evet, ama geceleri! Yıldızları elinizi uzatsanız tutabilecekmişsiniz gibi görünür.

-Biz niye buraya gece gelmedik Kuş?

- Bizim orası geceydi ama...

- Saat farkı! Tabii ya! Bizim orada gece ama burada daha dün ve öğle!

- Senin adın neydi?

- Aguaymanto.

Aguaymanto ilkokula gidiyormuş. Büyüdüğünde ise tarihçi olmak istiyormuş. Ona neden tarihçi olmak istediğini sordum.

- Çünkü bizim atalarımız İnkalar, Avrupalılar tarafından bütün hazineleri çalınmış. Onların hikâyesini araştırıp herkese anlatacağım!
- Bunu duyduğuma üzüldüm.
- Sen nerelisin bakayım? Sen de mi Avrupalısın?
- Beeen... Şey! Ben Türkiye'den geldim. Bizim ev Anadolu yakasında ama dedemler Avrupa yakasında oturuyorlar.
- Keşke bunu söylemeseydin ya...
- Neyi söylemeseydin?
- Dedenlerin Avrupa'da oturduğunu!
- Ne varmış canım. Bizim bu işlerle alakamız yok ki!
- Kendi aranızda ne konuşuyorsunuz fısıfısı?
- Tamam, biz de biraz Avrupalı sayılırız. Ama benim atalarım asla böyle şeyler yapmadılar. Yani hırsızlık falan. Asla! Osmanlı İmparatorluğu'nu duydun mu? Selçuklu Devleti'ni peki, Ertuğrul Bey'i? Ha? Dizisi de var!
- Hayır duymadım! Peki ya o? Az önce Totoro adasını yemekten bahsediyordu.

- O sadece biraz obur bir kuş!
- Tadına baktık, yemedik adanızı!
- Acıktıysanız size biraz pepino ikram edebilirim.
- Çok teşekkür ederiz ama dönmemiz lazım. Bizim orada vakit geç oldu.
- Pepino mu? Bayılırım pepinoya!
- Kuş lütfen kendine hâkim ol. Bu insanların ne kadar fakir olduklarını görmüyor musun? Yiyeceklerini alamayız. Hemen eve dönelim, ben sana karpuz keserim.
- Çekirdeklerini ayıklama ama. Bayılıyorum çekirdeklerine.
- Tamam tamam!

O gece uyumadan önce Aguaymanto'yu ve Avrupalılar tarafından bütün hazineleri çalınan İnkaları düşündüm. Geçmişteki atalarımın böyle kötü işlere karışmamış olmasından dolayı kendimi çok şanslı hissettim. Onlara layık olmak için benim de her zaman iyilerden ve iyilikten yana olmam gerektiğini de bir kez daha anladım.

ATA'MDAN HATIRALAR

"30 Ağustos'ta sevk ve idare ettiğim muharebe, Türk milletinin yanımda bulunduğu hâlde, idare ettiğim ilk ve son muharebedir. Bir insan kendini, milletle beraber hissettiği zaman, ne kadar kuvvetli buluyor bilir misiniz? Bunu tarif müşküldür."

Mustafa Kemal Atatürk

SAHİLDE

Yaz akşamları evde durmak yerine göl ve deniz kıyılarına gidilip doğada piknik yapmak gibisi yok. Bir yandan eğlenip, bir yandan da toprağın, suyun, havanın keyfini çıkarmak ne harika! Parkta oynayan çocuklar, denizi seyreden insanlar, spor yapanlar, sohbet edenler, güneşlenenler ve daha çok yanındaki karede. Bu kalabalık sahilde aşağıda verdiğimiz kahramanları bulabilecek misin bakalım.

BIRAZ DA SERİNLEYELİM

Herkese merhaba! Sıcak yaz günlerinde su oyunları oynamak çok eğlenceli. Peki, su püskürtücülerin nasıl çalıştığını keşfetmeye ne dersiniz?

• İlk önce püskürtücümüzün deposunu suyla doldururuz.

• Piston iteklendiğinde basınçla suyu sıkıştırır ve su hızla dışarı fışkırır.

• Yay, pistonu geri ittiğinde depoda kalan su yeniden yukarı çıkar.

• Bazı püskürtücüler ise pompaya benzer şekilde çalışır.

• Pistonu ittiğinizde, içinde sıkışan hava basınçla suyu dışarı iter.

• Suyun içine batırıp pistonu geri çektiğinizde içine su alır.

• Bazı püskürtücülerini suyla doldurmak içinse vakum tekniği kullanılır. Sıkıp bıraktığınızda boşalan havanın yerini su alır.

Siz de evinizde farklı su püskürtücülerini tasarlayabilir ve yeni su oyunları bulabilirsiniz. Şimdiden iyi eğlenceler!

ASLAN

Happy

TRT
COCUK
DERGİSİ

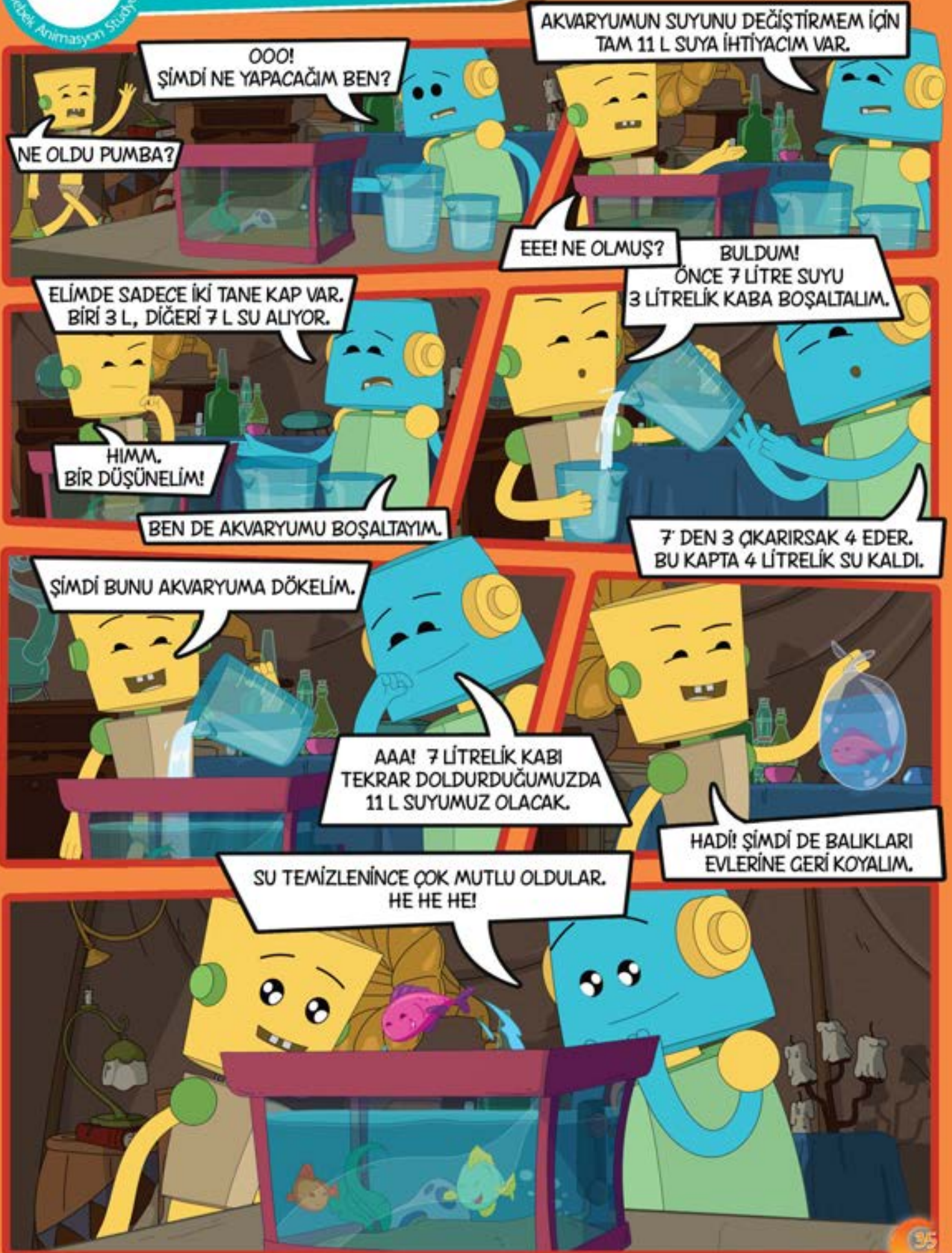
ZIPLAT
UYGULAMASI

ŞU

TRT
Cocuk
DERGISI

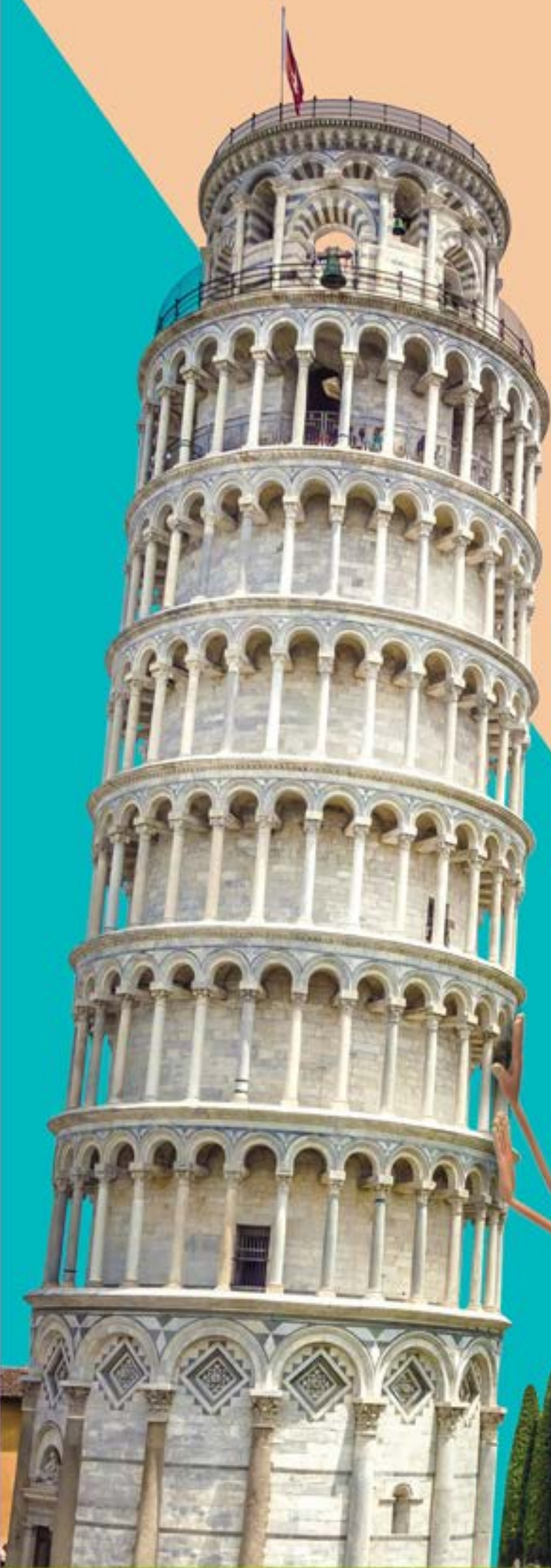
YÜKSEĞE, DAHA YÜKSEĞE, BİRAZ DAHA YÜKSEĞE

Evinin penceresinden kafanı uzatıp bir bak bakalım, çevrendeki en yüksek yapı hangisi? Üç katlı, beş katlı, yoksa on katlı mı sokağındaki en yüksek bina? Peki, mahallendeki caminin minaresi göğe doğru ne kadar uzanıyor? Çok yüksek katlı gökdelenlerden birine girip 47. kattan aşağı baktın mı hiç? Amman dikkati Yükseklik korkun varsa başın dönebilir. Yine de buradan şehri seyretmek bir harika doğrusu. Karınca büyüklüğündeki otomobiller, neredeyse görünmeyen insanlar... Peki, hiç merak ettin mi, dünyadaki en yüksek yapılar neler? Bu ay arkadaşlarımla dünyadaki dev yapıları keşfe çıktık. Keşfettikçe şaşırarak heyecanlandık, biraz da başımız döndü doğrusu. E madem bunca şey öğrendik, hadi o zaman, sen de bu heyecana ortak ol hemen.

O KULE BU KULE ŞU KULE

Kule deyince aklına ilk önce Bulmaca Kulesi'nin geldiğini biliyorum. Bizim Bulmaca Kulemiz çok özel doğrusu, ama şimdi dünyaca ünlü başka kulelerden bahsedeceğim. Geçmişten beri insanlar yangınları, hava durumunu, yıldızları gözlemlemek, saati göstermek, çan çalmak gibi amaçlarla göğü delen upuzun yapılar inşa etmişler. Mesela İstanbul'daki meşhur Galata ve Beyazıt kuleleri. Beyazıt Kulesi uzun yıllar yangınları gözletme amacıyla kullanılmış. Şimdi ise kulenin ışıklarının değişmesi, ertesi günün hava durumunu gösteriyor. Herkesin evinde, kolunda, cebinde saatin olmadığı eski zamanlarda vakti öğrenmek için şehirlerde kocaman saat kuleleri yapılmış. En meşhuru Londra'daki Big Ben mesela. Peki, şu dokunsan düşecekmiş gibi eğilmiş duran Pisa Kulesi'nin bir çan kulesi olduğunu biliyor muydun? Hiçbirini bilmiyorsan Eyfel Kulesi'ni kesin duymuşsundur. 1889 yılında yapımı tamamlanan kule 324 metre yüksekliğiyle 1929 senesine kadar dünyanın en yüksek yapısı unvanını korumuş.

BURADA DAHA YÜKSEĞİ VAR

Şuradaki, evet evet şuradaki upuzun binayı görüyor musun? Kaç metredir sence? 172? 227? 253? Yok canım, biraz da çık. Olsa olsa 307 metredir mi diyorsun? Burası Dubai'de bulunan Burç Halife isimli gökdelen. Dünyanın en yüksek gökdeleni olan Burç Halife tamı tamına 826 metre yükseklikte. İsminin hakkını vererek âdeta göğü deliyor, sence de öyle değil mi? Oysa ilk gökdelen yalnızca 55 metre yüksekliğindeydi. Binalarda beton yerine demir ve çeliğin kullanılmaya başlaması ile giderek daha yüksek binalar yapılmaya başlandı. Peki, gökdelenler neden varlar, hiç düşündün mü? Artan nüfus ve iş yeri ihtiyacı ile birlikte yüksek katlı yapıların gerekliliği ortaya çıktı. Gökdelen gibi yüksek katlı apartmanlar da yerden tasarruf sağlıyor.

EN ESKİ DEV YAPILAR

Tabanı kare, üçgen biçimindeki dört tarafı tepede birleşen yapılara ne dendiğini biliyor musun?

Bilmiyorsan ben söyleyeyim: Piramit! Tabii canım, hani hem şu nasıl yapıldığı bir türlü anlayamayan tarihî yapıların adı hem de bir geometrik şekil piramit. Biliyorum biliyorum, piramit deyince hemen aklına Mısır'dakiler geliyor. Ama Çin, Meksika gibi başka ülkelerde de piramit şeklinde inşa edilmiş yapılar var. Yine de en incedeki inşa edilmiş ve büyük piramit Mısır'daki Keops Piramidi. Yüksekliği 145 metre olan bu piramit MÖ 2500'ü yıllarda yapılmış. Her biri 2,5 ton olan iki milyondan fazla taşın nasıl olup da bu kadar muhteşem bir uyumla yerli yerne yerleştirildiği ise piramitlerin hâlâ çözülemeyen sırrı.

BULUTLARIN ÜSTÜNDE SEYAHAT

İşte yükseklik korkusu olanların başını döndürecek bir mimari yapı daha: Köprüler! Dünyadaki en yüksek köprünün 570 metre ile Çin'de bulunan Beipanjiang olduğunu biliyor muydun? İki dağın arasındaki bu asma köprünün üstünden geçerken aşağıya bakmak bizim gibi yükseklik fobisi olanlar için çok zor! Düşünsene, bulutlardan bile yüksektesin! 2016 yılında yapımı tamamlanan Yavuz Sultan Selim Köprüsü ise 320 metre yüksekliğiyle Türkiye'nin en yüksek asma köprüsü.

GÖĞÜ DELEN ANITSAL TAŞLAR

Dikilitaş denince akına hemen Sultanahmet'teki göğü doğru yükselen kocaman taş mı geliyor? Oysa dünyadaki tek dikilitaş bu değil. Dikilitaş aslında bir mimari yapının adı. Obeliks de denilen dikilitaşlar, bir olayı veya kişiyi anmak için çok eski çağlardan beri dünyanın çeşitli bölgelerine yapılıyor. Örneğin Washington Anıtı tam 169 metre uzunluğunda ve dünyanın en yüksek dikilitaşı olma özelliğine sahip. Amerika'nın bağımsızlığında büyük rolü olan George Washington anısına dikilmiş bu anıt. Dikilitaşların üstünde çeşitli yazılar da bulunabiliyor. Öyle ki Türkçenin ilk yazılı örnekleri de birer dikilitaş olan Orhun Yazıtlarında görülebilir.

Dünyanın En Eski İkinci ve En Kısa Mesafeli Metrosu

İstanbul'un Karaköy semtindeyiz. Belki az önce vapurdan indik, belki tramvayla, belki otobüsle geldik.

Hatta bir yerlerden yürüyerek gelmiş bile olabiliriz. Galiba biraz da yorgunuz, ama İstiklal Caddesi'nde şöyle bir turlamak da ne güzel olur! Peki, Karaköy'den İstiklal Caddesi'ne nasıl çıkacağız? O dik yokuşlardan tırmanacak gücümüz yok. O zaman çok eski ve çok kısa bir yolu tercih etmeli: Tünel. Yanlış okudunuz: Az sonra kullanacağımız "Tünel", dünyanın ikinci en eski yer altı ulaşım sistemi!

1863 yılında hizmete giren Londra metrosundan sonra, dünyanın en eski ikinci yer altı ulaşım aracı işte az önce bindiğimiz funiküler. Osmanlı Devleti zamanında, dönemin ticaret ve bankacılık merkezi olan Galata ile sosyal hayatın merkezi olan Pera arasında asansör tipi bir ulaşım aracının gerekli olduğu düşünülmüş.

Fransız mühendis Eugene Henri Gavand'ın, bu projesi Osmanlı padişahı Abdülaziz Han'ın da onayını alınca inşaatı başlamış. 5 Aralık 1874'de yapımı tamamlanan Tünel'de, ilk önce hayvan taşımaları deneme seferleri yapılmış. 17 Ocak 1875'te ise yerli ve yabancı bir grup davetlinin de katıldığı görkemli bir törenle Tünel hizmete açılmış.

Osmanlı döneminde, Cumhuriyet'in ilk yıllarında ve günümüzde de İstanbulluların vazgeçilmezi olan Tünel, her gün binlerce yolcuya hizmet etmeye devam ediyor. Karaköy ile Beyoğlu'nu birbirine bağlamasının yanı sıra, yolcularına da dünyanın en kısa, en tarihi ve en keyifli yolculuğunu sunuyor.

Nasıl?

Tamı tamına 350 beygir gücündeki elektrikli sistemiyle Tünel, 573 metrelik mesafeyi 90 saniyede kat ediyor. 16 metre boyunda iki vagonuyla da bir seferde ortalama 170 kişi taşıyabiliyor. 6.60 metre genişliğindeki tünelde aynı anda iki baştan (Karaköy yönü – Beyoğlu yönü) hareket eden vagonlar, raylar üzerinde ve çelikten örme halatlarla yürütülüyor.

Edebiyatımızda "Tünel"

Tünel, edebiyatımızda da pek çok eserde yer almış. Bunlardan en önemlisi, usta hikâyecimiz Sait Faik Abasıyanık'ın "Tüneldeki Çocuk" isimli öyküsü. 1946 yılında kaleme aldığı bu öyküde Sait Faik, Tünel'i kullanan bir çocuğun utangaç ve biraz da hüzünlü sevincini anlatmış.

"Tünelleri insanlar için yaptık. Yokuşlardan lahzada insinler, yokuşları ani vahitte çıksınlar diye. Tünelin kayışı, Tünele ilk defa bindiği zaman sevinen ve bu sevinci bile belli etmek istemeyen bir çocuk için yapılabilecek bir şey."

Can Kurtaran Gözlemciler

Yazın en güzel yanı denize girmek bence. O sıcaklarda serinlemek için cup diye suya atlamak gibisi yok. Ben çok iyi yüzme bilmiyorum. O yüzden çok açılmıyorum. Gerçi gittiğim plajda cankurtaranlar var ama yine de dikkat ediyorum. Geçtiğimiz günlerde İstanbul'daki Caddebostan plajında iki cankurtaran ile sohbet ettim: İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde görevli cankurtaranlar **Mert ve Mete**. Her yaz plajlarda gördüğümüz ve belki de "Büyüyünce ben de cankurtaran olacağım." diyerek özendiğimiz ağabeyler.

Önce sizi arkadaşlarıma tanıtmak istiyorum.

Mert Korurlar: Elbette. Adım Mert, 26 yaşındayım. Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi Meslek Yüksek Okulu'nda öğrenciyim. 6 yıldır cankurtaran olarak çalışıyorum.

Mete Hız: Merhaba. Benim adım da Mete. 23 yaşındayım. Ben de Maltepe Üniversitesi Radyo-Televizyon bölümünde okuyorum. 3 yıldır cankurtaran olarak çalışıyorum.

Aaa.. Hem okuyup hem çalışıyor musunuz yani?

Mert Korurlar: Evet öyle oluyor. Okullar yaz tatiline girince biz de bu işi yapıyoruz. Yazın 4 ay boyunca. Okullar açılınca tekrar öğrenciyiz. Okul harçlığımızı kazanıyoruz böylece.

Mete Hız: İstanbul'da deniz sezonu 15 Mayıs'ta başlıyor 15 Eylül'e kadar devam ediyor. Biz de bu süre içinde harçlıklarımızı kazanıyoruz ve de yararlı bir iş yapmış olmanın huzurunu yaşıyoruz.

Cankurtaran tam olarak ne iş yapar?

Mete Hız: Bir cankurtaran sabah plaja geldiğinde öncelikle havaya ve denizin durumuna bakar. Ona göre tedbir alır. Tüm ekipmanları ile birlikte gözetleme kulesindeki yerini alır ve denizi gözler. Herhangi bir olay olması durumunda müdahale eder ve vakayı karaya çıkartıp ilk yardımı yapar. Gerekliyse hastaneye sevk eder.

Nasıl cankurtaran olunur?

Mert Korurlar: Türkiye Sualtı Sporları Federasyonunca eğitim verilebiliyor. Sertifikası olan eğitimciler tarafından eğitiliyor. Bu eğitimler yaklaşık 1,5 ay sürüyor. Önce teorik olarak tüm ilk yardım ve kurtarma bilgilerini öğreniyoruz. Daha sonra uygulamaya geçiyoruz. Vakaya nasıl müdahale edilir, nasıl kurtarılır, vaka nasıl karaya çıkartılır, hep uygulamayla öğreniyoruz. Bu eğitimlerin sonunda sertifika almaya hak kazanırsak cankurtaran olabiliyoruz.

Mete abi az önce ekipmanlardan bahsetti. Nelerdir bu ekipmanlar?

Mert Korurlar: En önemli malzememiz dürbün. O olmadan uzakları göremeyiz. Onun dışında, torpil dediğimiz kurtarma aracımız var. Bir de tabii ki can simidi, can yeleği ve sedye.

Torpil nedir?

Mert Korurlar: Torpil, vakayı yani boğulma tehlikesi içindeki kişiyi su üstünde tutmaya yarayan alet. Onu boynumuza geçirip tehlikedeki vatandaşa doğru yüzeriz. Torpili vakaya veririz. Bu onun su yüzeyinde kalmasını sağlar. Elle müdahale etmeyiz. Böylece o kişiyi kıyıya daha rahat taşıırız.

İşinizin en zor tarafı nedir?

Mete Hız: Vatandaşlarımızın uyarı levhalarına ve anonslarımıza uymaması. Plajın belli kuralları vardır ve bu kurallara uymak zorunludur. Bizim için en önemli kural, "Emniyet bariyerini geçmek tehlikeli ve yasaktır." Ne yazık ki bu kurala hiç uyulmuyor. Bu da işimizi zorlaştırıyor.

Tatil gibi işiniz var sanki. Hep yüzüyorsunuz, ne güzel!

Mert Korurlar: Dışarıdan öyle görünüyor ama değil. Senin gibi söyleyen çok oluyor. Bilmiyorlar ki ne çok sorumluluk taşıyoruz. İnsanlar hayatını bize emanet ediyorlar. Bu sorumluluğu taşımak çok ağır ve zor.

Bir cankurtaranda bulunması gereken en önemli özellik nedir sizce?

Mete Hız: Gözlem yeteneği. Bizim işimizin büyük kısmı iyi bir gözlemci olmayı gerektirir.

Bak bu ilginç oldu işte. Çok iyi yüzemiyorum ama çok iyi gözlem yaparım. O zaman ben bir cankurtaran olabilirim.

Mert Korurlar: Tek başına gözlem de yeterli değil bence. Aynı zamanda çok uyanık ve şüpheli olmalı

bir cankurtaran. Denizde olaylar anlık gelişir. Şüpheli duyduğunuz her durumu kontrol etmelidir, asla ihmale gelmez deniz.

Güvenli bir yüzmeye için önerileriniz nelerdir?

Mete Hız: Su içerisinde akıntıya kapıldıklarında yüzmeye çalışmasınlar. Suyun üzerinde kalmaya çalışsınlar. Hareket etmesinler. Enerjilerini boşa harcamasınlar. Denizde bir fenalık geçirirlerse hemen çıksınlar, kalmak için ısrar etmesinler. Emniyet şeridine paralel yüzsünler, dikine değil. Cankurtaranın uyarılarına kulak versinler. Çok iyi yüzmeye bilmiyorlarsa lütfen hiçbir koşulda "Ben yaparım, ben yüzerim." deyip derine gitmesinler.

Mert Korurlar: Çocuklardan da anne babalarının vicdanları olmalarını bekliyoruz. Denize gittiklerinde "Anne, baba burada cankurtaran yok, burada denize girmemiz tehlikeli." desinler. Uyarı levhalarını mutlaka okusunlar. Plajdaki bayrak renklerine dikkat etsinler. Kırmızı bayrak: Kesinlikle denize girilmez. Sarı bayrak: Cankurtaran görevde ama denize girmek risklidir. Sarı-kırmızı bayrak: Cankurtaran görevde, rahatlıkla denize girebilirsiniz demektir.

İşiniz hem çok keyifli hem çok zormuş. Beni ve tüm TRT Çocuk Dergisi okurlarını bilgilendirdiğiniz için teşekkür ederim. Denize gittiğimde bundan sonra çok daha dikkatli olacağım ve anonslarınıza hep kulak vereceğim.

SONSUZLUĞA PEDAL ÇEVİR

Bisiklet iki tekerlekli aracıyla özel pistinde, dağlık arazide veya şehir yollarında, zamana ya da rakiplere karşı yarışarak yapılan bir spor. Çevreye duyarlı bir ulaşım aracı olarak da kullanılabilen bisikletin sporu, zorlu olduğu kadar zevkli de.

Bisiklet yarışlarının yapıldığı oval piste veledrom deniyor.

Bisikletçiler köşeleri hızla dönerken savrulmasınlar diye veledromlar eğimli olarak inşa edilmiş. Bu piste sporcular zamana, rakiplerine karşı yarışabildikleri gibi puan toplama şeklinde de yarışlar gerçekleştiriliyor.

Bisiklette başınızı koruyan herhangi bir alan olmadığı için kask takarak vücudumuzun en önemli yerlerinden biri olan kafamızı korumamız gerekiyor. Dahası gidon, yani bisikleti tuttuğumuz yer elimizi terletmesin veya yaralamasın diye eldiven; olası kazalarda dizimiz ve dirseğimiz zedelenmesinler diye dizlik ve dirseklik takmak da çok önemli. Profesyonel sporcular gözlerini korumak için özel gözlükler takmayı da ihmal etmezler.

Bisiklet özellikle bacak, sırt, kol, boyun ve karn kaslarını çok iyi çalıştıran bir spor. Doğada veya yolda bisiklete binmek kişiyi stresten uzaklaştırıyor, kendine olan güvenini artırıyor. Pedal çevirmek kadar zevklisi var mı?

Bisiklete binmenin yaşı yok. 2 yaşında pedalsız bisikletlerle başlanıp üç tekerlekli bisikletlerin ardından iki tekerlekliye geçilebilir. Yeter ki boyuna ve yaşına uygun olan bisikleti bulasın. 10 yaşından itibaren ise dilersen profesyonel antrenmanlara katılmaya başlayabilirsiniz. Bisiklet sporuna başlamak için şehrindeki kulüplere başvurabileceğin gibi tek başına çalışmalar yaparak da kendini geliştirebilirsin.

Bisiklet tek başına yapılan bir spormuş gibi görünüyor. Ama tandem adı verilen çift kişilik bisikletler sayesinde iki kişi birlikte bisiklet sürmek de mümkün.

Bisiklet sporunu düzenli olarak yapmak için illa ki lisanslı sporcu olman gerekmiyor. Vücudunu dinç tutmak, sağlıklı ve özgüvenli olmak için boş zamanlarında bisiklet sürmeyi alışkanlık haline getirebilir, amatör yarışmalara katılarak bir yandan eğlenirken diğer yandan kendini sınavabilirsiniz.

İBNİ SİNA

Doktorluk, dünyanın en zor ve kıymetli mesleklerinden biri. Ömrünü doktorluğa ve bu konudaki bilimsel araştırmalara adanmış olan, yazdığı Tıbbın Kanunu adlı kitabıyla bütün Avrupa'ya tıp alanında ışık olan İbni Sina çocuk eğitimi hakkında da yazular yazmıştır. Ona göre çocukların eğitimi okulda değil, doğduğunda başlar.

Baba sen "Hastaları sömüren kötü doktorlar da var." deyince ben her doktorun kötü olduğunu sandım.

Hayır oğlum, hayır. Ben insanları sömüren kötü doktorlar derken bilgisiz, eğitimsiz olup insanları kandıran kimseleri kast etmiştim. Eğitimli gerçek doktorlar hastalarının hep iyiliğini düşünür. Senin yanlış anlamam sebep olduğum için özür dilerim.

Anne sütü çocuğun sağlığı için çok kıymetlidir. Bebek, günde iki üç kez anne sütü ile beslenmelidir.

Bugün de sütümü içtim, teşekkürler anne.

Annesinin sütü azalırsa, anne sütünün yerini alabilecek besinlere yönelmeli.

Annemin sütünün yerini hiçbir şey tutamaz ama beslenmek zorundayım.

Çocuğa çok güzel bir isim verilmeli. Çocuğun ismi kaderini ve karakterini etkiler.

Benim ismim Yusuf. Acaba ben de Yusuf peygamber gibi çok merhametli olur muyum?

Toplu eğitim çocuk için önemlidir. Öğretmen den yalnız başına alınan eğitimde, çocuk sosyalleşemez.

Ben okula gitmesem de öğretmen bizim eve gelse, tek öğrencisi ben olsam olmaz mı?

Oğuleğim, çocuklar bir arada eğitim alarak birbirlerinden de çok şey öğrenirler. Hem arkadaşların olmayınca bir süre sonra sıkılırsın.

Arkadaşlarımla oyun oynuyorum, onlardan ne öğrenebilirim ki?

Farkında olmadan çok şey öğreniyorsun aslında. Sıra beklemeyi öğreniyorsun mesela. Saygı göstermeyi, kendi haklarını da başkalarının haklarını da korumayı öğreniyorsun.

Eğitim farklı alanlarda eş zamanlı olarak ilerlemelidir. Çocuğa verilecek en kıymetli eğitimlerden biri ahlak eğitimidir.

Sana bugün farklı bir ödev vereceğim. Güzel ahlaklı insanların en belirgin özelliklerini araştırır mısın?

Sizin özelliklerinizi yazıp gelsem olur aslında.

Eğitimin, her çocukta farklı olan yetenekleri keşfederek ve bu farklılıklar dikkate alarak yapılması gerekir.

Acaba ben hangi konuda daha çok yetenekliyim?

Galiba resim alanında çöp adam çizmekten daha fazlasını yapmak çok zor benim için.

Bunu anlamak çok kolay. Farklı uğraşlar deneyerek kendini keşfedebilirsin.

Bu kadar iyi bir konuşmacı olacağımı hiç düşünmemiştim.

Hayvanların deritlerinden de anlıyorum.

Ama dikiş dikmek tam da benim işim. Hiçbir şey benim için dikiş dikmek kadar kolay değil. Sonunda en yetenekli olduğum alanı buldum. Teşekkürler İbni Sina.

Sabahın ğleye kadar uğraştım ve bir şiir ezberledim. Ezberim fena sayılmaz aslında.

Ritim duygum da hiç fena deęilmiř.

Bifkileri yalnızca koklayarak birbirlerinden kolayca ayırabiliyordum.

Ellerimizi havaya kaldırıyor ve elma topları gibi yapıyoruz. Bu hareket kaslarımızı esnetiyor ve kuvvetlendiriyor. Bunu evde de sık sık tekrar ediniz.

Bütün çocuklar mutlaka beden eğitimi almalı ve beden sağlığını korumalıdır.

Devam edecek...

YARIŞ ARABALARININ RAKİBİ: KARTAL

Merhaba, ismim kartal. Duydum ki bu sayfalarda herkes kendinden ve ailesinden bahsediyor, çocuklarla tanışmış. Ben de dünyanın en hızlı uçan kuşlarından birisiyle tanışmadığınızı fark edince hemen geldim.

DÜNYANIN EN ÇOK TANINAN KUŞU

Kartallar dünyanın en fazla tanınan canlılarından. Yaklaşık 20 türümüz, geniş kanatlarımız, hızımız ve güçlü pençelerimiz olduğu düşünülürse popüler olmakta haksız da sayılmayız. Dünyada pek çok kuruluş kartalları simge olarak kullanır. Nasıl gövercinler barışı simgeliyorsa biz kartallar da gücü simgeliyoruz. Dağlık ve yüksek zirvelerin olduğu her yerde yaşayabiliriz. Yuvalarımızı da ulaşamayacak yükseklikteki yerlere yaparız. Çünkü kartallar hayatları boyunca aynı yerde yaşadıkları için yuvalarının zarar görmesini istemezler.

DÖNÜŞÜMLÜ BEKLEME

Dişi kartal her yıl 3 veya 5 yumurta yapar. Anne ve baba kartallar dönüşümlü olarak kuluçkadaki yumurtaları beklerler. Yumurtaların birbirine ve oldukları yere yapışmaması için de onları 3-4 saatte bir döndürürler. Sekiz hafta sonra biz yavrular yumurtadan çıkarız. Yaşam koşulları içinde ne yazık ki sadece bir tanemiz hayatta kalabilir. Hayatta kalan yavru da bu çok yüksekteki yuvada büyümeye başlar. Babam, kartalların 4 yaşına gelince yetişkin olduklarını söyledi. Ben de 3 yaşında olduğuma göre, yetişkin bir kartal sayılmama az kaldı demektir. O zaman ben de kendime bir yuva yapacağım, biraz heyecanlıyım.

HIZLI, ÇOK HIZLI

Kartallar bir yarış arabası kadar hızlı gidebilirler. Elbette bunu, açığımızda 3 metreyi bulan kanatlarımıza borçluyuz. Yetişkin bir kartal metrelerce yüksekliğe çıkıp aşağıya doğru bakar. Avlayabileceği bir şey bulursa hızla hem uçup hem inmeye başlar. İşte bu iniş sırasında, saatte 322 kilometre hıza erişir. Ben henüz bu kadar hızlı değilim ama biraz daha çalışırsam bu hıza erişeceğime inanıyorum. O zaman belki sizinle de karşılaşırız da beni izlersiniz.

KİLİTLENEBİLİR PENÇE

Biz kartalların dikkat çekici gagaları ve pençeleri vardır. Siz de fotoğraflara bakarken hemen fark etmişsinizdir. Gagam aşağıya doğru kıvrık. Bu özelliğe sahip olduğum için daha kolay yemek yiyebiliyorum. Pençelerimiz de tüm kuşlar arasındaki en güçlüsü. Pençelerimizin yapısı insanların elleri gibi eklemlerden oluşuyor. Ama eğer istersek, alıp uçmak istediğimiz şeyi tuttuktan sonra eklemlerimizi kilitleyebiliyoruz. Yetişkin bir kartal 7 ile 10 kilo arasında oluyor ama kendinden daha ağır şeyleri bu pençe özelliklerine güvenerek kaldırıp taşıyabiliyor. Kartallar etle beslenirler. Avlanma yöntemimiz de uçarken, en ince ayrıntıyı bile gören gözlerimizle seçtiğimiz avı hızla inip yakalamak. Türümüşe göre değişse de genelde gündüz avlarıyoruz.

KARTAL BAKIŞLI

Gözleri çok iyi, en küçük ayrıntıları bile gören insanlara neden "kartal bakışlı" denir, biliyor musunuz? Benim, bulutlar kadar yüksekten yerde yavaş yavaş hareket eden kaplumbağayı bile görebilen keskin bakışlı gözlerime benzettikleri için elbette. Gözlerim kafatasıma göre biraz fazla büyük ama bu da beni ben yapan bir özellik olduğu için gözlerimi çok seviyorum.

SAĞLIKLI İLETİŞİM KURABİLİYOR MUYUZ?

İletişim; karşılıklı olarak duygu ve düşüncelerin aktarılmasıdır. Dinlemek, anlamak ve karşılık vermenin ötesinde; duruşun, dinleme şeklinin hatta bakışların bile anlam kazandığı bir süreçtir.

Sağlıklı İletişim Nedir?

Mutlu, sağlıklı ve özgüvenli bir çocuk yetiştirmenin yolu ev içerisinde sağlıklı iletişim kurmaktan geçiyor. Sağlıklı iletişim kurulan ailelerde herkes duygularını rahatlıkla ifade edebiliyor, empati kurmayı öğreniyor ve sorunların çözümü için iş birliği içinde hareket ediyor. Sağlıklı iletişim kuramayan ailelerde ise huzursuzluklar yaşanıyor, duygusal ilişkiler olumsuz etkileniyor ve aile olma bilinci yaşatılmıyor.

Hayatı, anne ve babasıyla kurduğu ilişki üzerinden tanımlayan çocuk için ev içerisindeki iletişim şekli oldukça önemlidir. Azarlama, tehdit etme, küçümseme gibi yanlış iletişim şekilleri benimsenen bir evde yetişen çocuk, ev dışındaki ortamlarda da bu tavrını sürdürecektir ve bunları olağan davranışları haline getirecektir. Sağlıklı iletişim kurulan bir evde, hoşgörü içerisinde yetişen bir çocuk ise hangi ortamda olursa olsun ailesinden görerek benimsediği hoşgörüyü yaşatmaya çalışacaktır.

Sağlıklı İletişim Nasıl Kurulur?

Dinleyin ve Dinlediğinizi Belli Edin:

Çocuğunuz size bir şey anlatmak istediğinde, meşgul olduğunuz işi erteleyin, rahat bir pozisyon alın ve sadece ona odaklanın.

Duygularını Önemseyin, Görmezden

Gelmeyin: Anlattıklarını önemsiz bulduğunuzda "Boş ver, kafana takma.", "Buna mı üzüldün?" gibi duyguları yok sayan, iletişimi engelleyen tepkiler vermeyin.

Ben Dilini Kullanın: "Bıktım senden, ne gürültülü çocuksun, biraz sessiz ol." gibi tepkiler verir, sen dilini kullanırsanız, çocuğunuzun size karşı cephe almasına, savunmaya geçmesine sebep olursunuz. Onun yerine, "Biraz sessizliğe ihtiyacım var, ben yorgunken böyle gürültü yaptığında bana saygı duymadığımı düşünüyorum." diyebilirsiniz. Böylece tartışma ortamı oluşmaz, hissettiğiniz ve düşündüğünüz şeyleri ona ifade etmiş olursunuz.

Yalana Teşvik Etmekten Kaçının: Yaptığı hatalı bir davranışı itiraf ettiğinde, "Sen nasıl böyle bir şey yaparsın?" gibi abartılı ve iletişimi engelleyici bir karşılık verirseniz, çocuğunuzun yalana teşvik etmiş olursunuz. Sakin bir şekilde dinlemeli, makul tepkiler vermeli, karşınızda bir çocuk olduğunu unutmamalısınız.

Yapılanlardan Bahsederken Kişiliğine Yönelik Etiketlemeler Yapmayın: Olumsuz davranışları hakkında konuşurken "işe yaramaz, tembel, pasaklı" gibi kişiliğini hedef alan etiketlemeler yapmaktan kaçının. "Bu davranışın hoşuma gitmedi." gibi sadece yapılan şeyi konu edinen ifadeler kullanın.

Aktif Dinlemeyi Öğrenin: Çocuğunuz her zaman açık açık konuşamayabilir. Huzursuz olduğunu, paylaşmak istediği bir şey olduğunu davranışlarıyla belli edebilir. Böyle durumlarda eğer iletişime açık ve dinlemeye hazırsanız onun konuşma ihtiyacını fark ederek destekleyici şekilde yaklaşp size açılmasını sağlayabilirsiniz.

İletişimdeki En Büyük Hatalar Nelerdir?

- Küçük Düşürücü Üslup:

Diyelim ki çocuğunuzdan odasını toplamasını istediniz, o da bu sorumluluğu üstlendi, elinden geleni yaptı ve odasını topladı. Ancak odasının istediğiniz gibi toplanmadığını fark ettiniz. Bunun üzerine, "Kaç yaşına geldin ama şu odanın hâline bak, giysilerini bile katlayamıyorsun, utanmalısın kendinden." dediniz.

Sizce bu tepkiniz ona doğru davranışı öğretecek mi? Küçük düşürüldüğünü hisseden bu çocuk zorlandığı işleri yapmak için istek duyacak mı? Bu eleştiride bulunmak yerine verdiğiniz görevi tamamladığı için teşekkür edebilir, eksik bulduğunuz kısımları iş birliği içinde tamamlayabilirdiniz.

- Emir Vererek Yönetmeye Çalışmak:

Her çocuğun farklı ilgi ve yetenekleri olduğunu biliyoruz ama her zaman bu bilgi doğrultusunda hareket edebiliyor muyuz? Bir dersten kötü not aldığı için üzülen ve bunu ifade etmeye çalışan çocuğa, "Bahaneleri bırak, bu notlar yükselecek, başarılı olmak zorundasın." dediğinizde onun başarısı için katkıda bulunduğunuzu söyleyebilir miyiz? Aksine böyle bir yaklaşım, iletişimi engelleyecek, çocuğun başarısız ve kötü hissetmesine sebep olacak ve aradaki ilişkiyi olumsuz etkileyecektir.

- Alay Etmek:

Hayata uyum sağlama çabasında olan ve sürekli olarak yeni bir şeyler öğrenen çocuğunuzun bocalaması, zorlanması, söylenenleri bazen yanlış anlaması oldukça normaldir. Ayakkabılarını ters giyen, bir kelimeyi yanlış telaffuz eden, ilk kez gördüğü bir hayvandan çekinen çocuğa alay ederek yaklaşmak, cesaret kırıcı bir yaklaşımdır.

- Sizi Dinlemediğini Varsaymak:

İletişim, sürekli ve canlı bir süreçtir. Aynı evde bulunduğunuz her an iletişim içindedesiniz aslında. Bazen çocuğunuzun oyun oynamaya daldığını zanneder, öfkeyle yaptığınız telefon görüşmesine veya kullandığınız olumsuz sözlere tanık olmadığını düşünürsünüz. Ancak unutmayın ki, hangi davranış içinde bulunursa bulunsun çocuğunuz bir yandan sizi dinliyor, sizi izliyor, sürekli olarak sizden bir şeyler öğreniyor.

Sağlıklı İletişim Kurabiliyor musunuz?

Dünyayı sizin aracılığınızla tanıyan çocuklar, sağlıklı iletişim kurabilmek için; dinlemeye, anlamaya, empati kurmaya ihtiyaç duyuyor. Bunları da ancak evde öğrenebiliyor. Peki, sizin evinizde bunların hangileri var? Herkes birbirini dinliyor mu? Empati kuruyor mu? Hataları, başarısızlıkları rahatlıkla konuşabiliyor mu? Unutmayalım ki ev, çocuğun dünyasıdır. Evde gördüğü her şeyi geneller, "Dünya böyle bir yer." der. İstedığınız gibi bir dünya veremezsiniz belki ona. Ama istediğiniz dünyayı eve sığdırabilirsiniz, kimse müdahale edemez buna.

KİLOLU MUYUM, ZAYIF MI, YOKSA NORMAL Mİ?

Son zamanlarda hiç tartıya çıktın mı? Kaç kilo olduğunu bilmiyorsan bir tartı yardımı ile kilonu öğrenebilirsin. Kilonu öğrendikten sonra aileden birisine boyunu ölçmesi için rica edebilir misin? Çünkü yalnızca kilonu bilmek senin vücudunun sağlıklı olup olmadığını anlamaya yardımcı olmaz. Aynı zamanda boyunun da ölçülmesi gerekiyor. Şimdi kilon ve boyunu öğrendiğine, yaşını da bildiğine göre aşağıdaki tabloya bakıp boy ve kilonun alt sınırda mı, üst sınırda mı yoksa ortalama mı olduğunu öğrenebilirsin.

Boyunu ve kilonu öğrendiğimize göre şimdi tabloya bakabiliriz.

KIZ ÇOCUKLARDA BOY VE KİLO CETVELİ

Alt Sınır	KİLO		YAŞ	BOY		
	Ortalama	Üst Sınır		Alt Sınır	Ortalama	Üst Sınır
12.6	18.2	23.8	5 yaş	97.5	108.0	120.5
13.2	19.2	25.2	5 yaş 6 ay	100.5	111.0	125.0
13.7	20.2	26.5	6 yaş	103.0	114.0	125.0
14.4	21.3	28.3	6 yaş 6 ay	105.5	117.0	131.0
15.3	22.5	30.0	7 yaş	108.0	120.0	134.0
16.2	23.8	31.8	7 yaş 6 ay	112.0	122.5	137.0
17.3	25.4	34.0	8 yaş	115.0	125.5	140.0
18.6	27.4	36.5	8 yaş 6 ay	117.0	128.0	143.0
20.0	29.4	39.0	9 yaş	120.5	130.5	146.0
21.6	31.7	42.0	9 yaş 6 ay	123.0	133.5	149.0
22.0	34.0	45.0	10 yaş	125.5	137.0	153.0
24.8	37.0	49.3	10 yaş 6 ay	129.5	141.0	157.0
26.5	40.0	53.5	11 yaş	133.5	145.0	161.0
29.3	42.4	56.6	11 yaş 6 ay	137.0	149.0	165.0
30.4	44.8	59.2	12 yaş	140.5	152.5	167.0

ERKEK ÇOCUKLARDA BOY VE KİLO CETVELİ

Alt Sınır	KİLO		YAŞ	BOY		
	Ortalama	Üst Sınır		Alt Sınır	Ortalama	Üst Sınır
13.4	18.7	24.0	5 yaş	98.0	109.5	121.5
14.1	19.7	25.6	5 yaş 6 ay	101.3	113.0	125.0
14.8	20.0	26.8	6 yaş	104.0	116.0	127.5
15.6	22.0	28.4	6 yaş 6 ay	106.7	119.0	130.5
16.4	23.2	30.1	7 yaş	109.5	121.5	133.5
17.3	24.7	31.9	7 yaş 6 ay	112.3	124.0	136.5
18.1	26.1	33.8	8 yaş	115.0	127.0	139.5
19.0	27.8	36.1	8 yaş 6 ay	117.5	129.5	142.5
20.0	29.5	38.6	9 yaş	120.0	132.0	145.5
21.0	31.6	41.8	9 yaş 6 ay	122.5	135.0	148.0
22.0	33.7	45.7	10 yaş	125.0	137.5	151.5
22.9	36.1	49.5	10 yaş 6 ay	127.5	140.6	153.0
24.1	38.5	52.8	11 yaş	130.0	143.5	158.0
25.4	40.8	56.5	11 yaş 6 ay	132.5	146.5	161.5
26.7	43.1	60.1	12 yaş	135.0	150.0	165.0

SIRA GELDİ KİLONUN VE BOYUNUN SONUÇLARINI DEĞERLENDİRMEYE...

KİLON VE BOYUN ALT SINIRDA İSE:

Vücuduna yeterli kadar enerji vermemenin yanında yeterli vitamin ve mineral de vermiyorsun demektir. Bu kadar az besleniyorsan şu anda bir sorun yoksa bile ileride bir sorun hatta pek çok sorun ortaya çıkabilir. Ayrıca istediğin kadar hızlı koşamamanın sebebi de yeterli enerji alamaman. İleride istediğin boya ulaşmanı sağlayacak olan şey de yeterli ve dengeli beslenmek.

Yemek yemedikçe giderek güçten düşüyorum. Böyle giderse koşu yarışmalarında hep sonuncu olurum.

Çorbamı ve etimi öğlen yemeğimde yediğime göre akşam en iyisi sebze yiyeyim, kitap okurken de meyvemli yerim.

KİLON VE BOYUN ORTALAMA İSE:

Vücudun yeterli enerji alıyor demektir. Fakat yine de dikkatli olmalısın, yeterli enerji almak ve ortalamalarda olmak her zaman düzgün beslendiğini göstermez. Çeşitli besleniyor musun? Tüm sebzeleri, meyveleri, kırmızı et, tavuk, balık çeşitlerini yiyor musun? Tam buğday ya da çavdar ekmeği, çorbalar, kuru baklagillerle aran nasıl? Yoğurt ve sütü tabii ki hiç unutmuyoruz.

Artık oyunlarda geride kalmaktan, sağlıklı olmaktan çok sıkıldım. Bundan sonra abur cuburu bırakıp sağlıklı beslenmeye başlıyorum!

KİLON ÜST SINIRDA İSE:

Vücudun gereğinden fazla enerji alıyor ya da fazlasıyla hareketsizsin diyebiliriz. O zaman harekete geçmenin vakti geldi demektir! Tam da yaz aylarındayken artık telefonu, tableti, bilgisayarını bir kenara bırakma vakti geldi de geçiyor. Bunların yerine bolca etkinlik yapmalı, bisiklet sürmeli, ata binmeli, top peşinde koşturmalısın. Bu etkinliklerin yanında beslenmene de oldukça dikkat etmen gerek. Fazladan yediğin, şeker yüklü abur cuburların vücudunda yağ olarak birikip senin için pek çok sağlık sorunu oluşturabileceğini biliyor musun? Bu yaşta bile karaciğer yağlanması yaşıyor olabilirsin. Yemek menünü tek çeşitten oluşturup sürekli makarna, pilav, börek ve ekme yememelisin. Sağlıklı olmak için çeşitli beslenmekle işe başlayabilirsin. Mesela saatadan bir çatal da olsa almaya ne dersin?

Kurtarma Operasyonu

MALZEMELER

- Genişçe bir kap
- En az 5-6 adet oyuncak
- Çekiç veya kaşık

Sıcak yaz günlerinde serinlemek için buzla oynamak gibisi yok. Buzdolabında dondurduğumuz oyuncaklarımızı kurtarma operasyonu ise yaz ayları için en serin oyun olsa gerek. Haydi hemen başlayalım.

1

Malzemeleri hazırlayın.

2

Oyuncakları kaba koyun.

3

Kabı suyla doldurup buzluga koyun.

4

İyice donana kadar bekleyin.

5

Buzda mahsur kalan oyuncaklarınızı çekiş veya kaşık yardımıyla kurtarmaya çalışın. İyi eğlenceler!

CEVİZ AĞACI'NIN MACERALARI
KARDEŞİME OKUYORUM

Geleneksel 6262..Yavru Tavşanlar Arası Ayak Izi Yarışması

Yaz mevsiminin en sıcak günlerini yaşadık geçen hafta. Bulutlar yavaş yavaş yaklaşırken toprak iyice kurumuştur. Önce hafif bir rüzgâr esti. Hemen yağmur bulutlarını sordum. Rüzgâr, yaklaştıklarını söyledi. Az ilerideki papatyaların taç yaprakları geriye doğru sarkmış susuzluktan. Yağmur hepimize iyi gelecek.

Uzun süredir erteleyip durduğumuz "Geleneksel 6262. Yavru Tavşanlar Arası Ayak Izi Yarışması"ni da yapabileceğiz sonunda. Ormanımızda her sene yapılır bu yarışma. Ben daha küçük bir fidanken de zevkle izlerdim. Ormanımızın bütün yavru tavşanları katılır. Birbirinden uzak iki ağaç arasına biraz su dökülür, yavru tavşanlar ziplerken dökülen sudan oluşan çamurda ayaklarının izi çıkar. Hakem kaplumbağa ağır ağır yürüyerek her yavru tavşanın ayak izlerini kontrol eder. Kimin ayağı ziplerken en fazla, yere bastıysa o tavşan kazanır. Böylece yavru tavşanlar eğlenir, büyük tavşanlar da yavrularının ziplamasında bir sorun var mı yok mu öğrenmiş olur.

Ahh! Tabii bir de birincilik ödülü var. En parlak, uzun ve lezzetli havuç birincinin ödülüdür.

Kovuğumda yaşayan tavşanlar da çok heyecanlılar.

Bizim yavrulardan biri sürekli ayaklarının tüylerini fırçalayıp havuç özünden yapılmış kremler sürüyor. 250 yaşındayım, daha önce böyle bir hazırlık görmemiştim. Sanırım anne tavşan da görmemiş ki bu sabah yavruya ne yaptığını soruyordu.

İşte yine oturmuş ayaklarına krem sürüyor.

Vakit geldi.

Birazdan yavrular zıplamaya başlayacak. Hakem kaplumbağa kısa bir konuşma yaptı. "Önemli olan sizsiniz." dedi. "Aranızdan bir kişi birinci olacak ama hepiniz bizim için zaten çok değerlisiniz." Yarışma için sabırsızlanan miniklerden kaç kişi duydu bilmiyorum. Aslında büyükler de duydu mu emin değilim.

Vee başladıııı! Bizim yavrular işte orada!

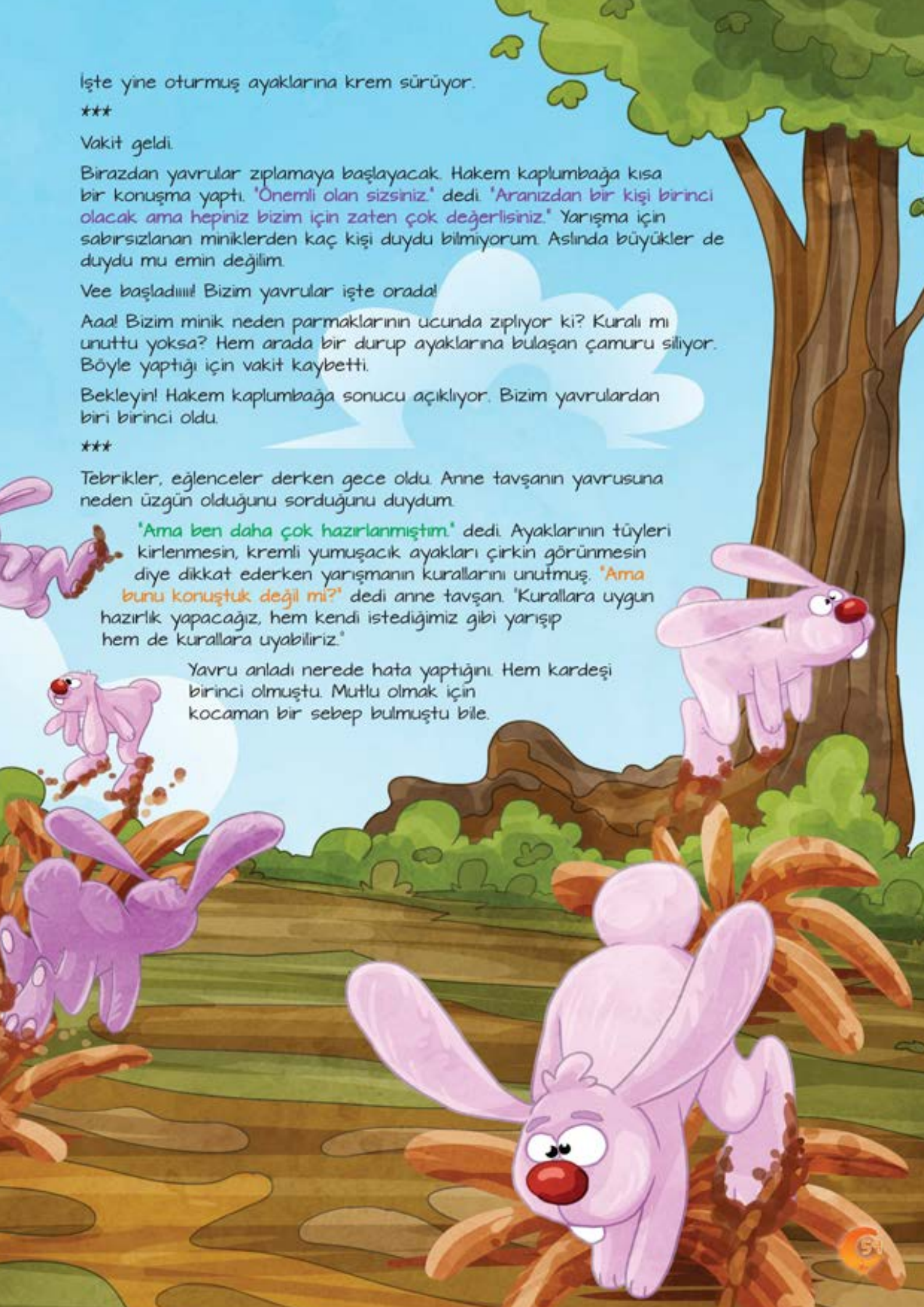
Aaa! Bizim minik neden parmaklarının ucunda zıplıyor ki? Kuralı mı unuttu yoksa? Hem arada bir durup ayaklarına bulaşan çamuru siliyor. Böyle yaptığı için vakit kaybetti.

Bekleyin! Hakem kaplumbağa sonucu açıklıyor. Bizim yavrulardan biri birinci oldu.

Tebrikler, eğlenceler derken gece oldu. Anne tavşanın yavrusuna neden üzgün olduğunu sorduğunu duydum.

"Ama ben daha çok hazırlanmıştım." dedi. Ayaklarının tüyleri kirlenmesin, kremli yumuşacık ayakları çirkin görünmesin diye dikkat ederken yarışmanın kurallarını unutmuş. "Ama bunu konuştuk değil mi?" dedi anne tavşan. "Kurallara uygun hazırlık yapacağız, hem kendi istediğimiz gibi yarışıp hem de kurallara uyabiliriz."

Yavru anladı nerede hata yaptığını. Hem kardeşi birinci olmuştu. Mutlu olmak için kocaman bir sebep bulmuştu bile.

DİLİMDEN DÜŞMEYENLER

Çocuk ve Allah

Büyükler sözlerinizi duyup "şair gibi" diyorlar, "Tıpkı şair gibi konuştu doğrusu." En az şair büyükleriniz kadar şairsiniz siz çocuklar da. Siz büyüdükçe hayal dünyanız küçülmesin, hep canlı kalsın ki zor zamanlara karşı dik durabilin.

Şair Fazıl Hüsnü Dağlarca, yazdığı **Çocuk ve Allah** isimli kitabındaki şiirleriyle tam da sizin ruhunuza dokunuyor. Sizi sizden iyi tanıyormuş gibi, tepenizden değil de kalbinizden söylüyor sözlerini. Bu güzel satırlarla tanışmak isterseniz işte size bir parça:

Gökanne

Gökanne gece yarısı daha güzeldir
Seslenir sanki bana: Uyu güzel yavrum,
Uykum var ama kapatamıyorum gözlerimi
Bakmaya doyamıyorum.

Parlar derinlikte yaşlı bir aydınlık
Eskiliğinden gelir yaşı
Atlar, çiçekler, dağlar düşünür uzaklardan.
Atlarla çiçeklerle dağlarla büyük kabartması.

Biraz üşürüm
Üstümdeki kayan buz parçalarına karışıp gidince ben.
Öyle çabuk değişir ki karanlığı
Çıkar oyunlar birbirinden.

Bu saklambaç mıdır ne,
Kocaman bulutların arkasında biri var.
Yıldız yıldız
Uzaklarda köşe kapmaca başlar.

Bakmaya doyamıyorum,
Korkuyorum çok bakıyor der mi?
Ellerimle örtsem gözlerimi, uyusam artık.
Sever mi beni, Gökanne, sever mi?

MERAKLI DODO

MAĞARALAR NASIL OLUŞUR?

Mağaraların yüzde doksanı dış etkenler yoluyla oluşur ve oluşum süresi çok uzundur. Bu şekilde oluşan mağaralar, kayaların kimyasal veya fiziksel güçlerle aşınması sonucu meydana gelir. Mağaraların çok az kısmı ise içeriden aşınarak oluşur. Yer altından gelen su, asit ve hidrotermal etkiler kayaya içeriden baskı yaparak onu aşındırır. Çok nadir görülen bir oluşum şekli ise kum fırtınalarının birikerek büyük oyuklar oluşturmasıdır.

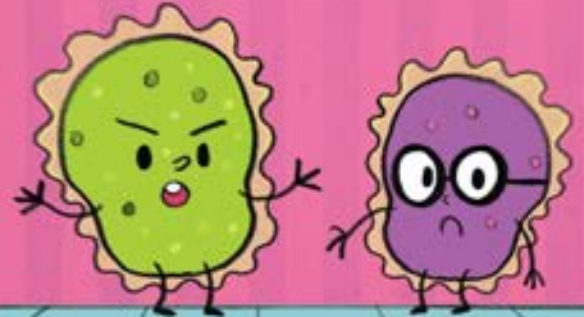
Sizin anlayacağınız bizim evler kolay inşa edilmiyor!

YAZIN NEDEN DAHA AZ HASTALANIRIZ?

Yazın daha az hasta olmamızın en büyük nedenlerinden biri virüslerin yüksek sıcaklıkta aşınıp zarar görmeleridir. Soğuk havada, sıfır noktasında kendilerini koruyan bir yağ tabakası ile kaplanan virüsler sıcak havalarda bu katmanlarını kaybederler. Ayrıca kışın hava sıcaklığının ve nem oranının düşmesi de virüslerin dış ortamda canlı kalıp çoğalmalarını kolaylaştırır.

Sıcaklardan nefret ediyorum. Bazen kalkıp kutuplara yerleşesim geliyor!

NEDEN BAZI FOTOĞRAFLARDA GÖZLERİMİZ KIRMIZI ÇIKAR?

Özellikle geceleri flaş yardımıyla çekilen fotoğraflarda gözlerimiz kırmızı çıkabilir. Bunun sebebi gözlerimizde, retina tabakasında ışığa duyarlı kılcal damarların bulunmasıdır. Bu damarların görevi göze gelen fazla ışığı yansıtmaktır fakat fotoğraf makinelerinin verdiği ışık çok fazla ve kısa sürelidir. Bu yüzden göz bebeği küçülme fırsatı bulamaz ve göze vuran fazla ışık doğrudan retinaya giderek oradaki kılcal damarları açığa çıkarır. Fotoğrafta meydana gelen kırmızılık işte bu kılcal damarlardır.

Aaahhh! Kendi fotoğraflarımdan korktum!

NEDEN BAZI İNSANLAR YÜKSEKTEN KORKAR?

Yükseklik korkusu baş dönmesi, kalp ritminde hızlanma, terleme, halsizlik gibi belirtileri olan ve birçok kişide görülebilen psikolojik bir rahatsızlıktır. Yakın zamana kadar yükseklik korkusunun düşerek zarar görme tehlikesi nedeniyle ortaya çıkan, çocukluktan kalma içgüdüsel bir korku olduğu düşünülüyordu. Ancak yapılan araştırmalarda yüksekliğin neden olduğu aşırı korkunun insanların derinlik algısındaki farklılıkla ilişkili olduğu kanıtlandı. Deneklerin bazıları 14 metrede korkmaya başlarken diğerleri 50 metrede tepki vermeye başlıyordu. Bu yüzden araştırmalar bütün insanların düşme korkusu nedeniyle yüksekte korktuğunu, sadece tepki verdikleri mesafenin farklı olduğunu gösteriyor.

Yüksekte korktuğumu düşünemiyorum bile!

KÜÇÜK SANATÇILAR

Nehir Akıncılar
9 yaşında - Denizli

Nehir,
bizim için TRT
Çocuk kanalının sevilen
programlarından Rüzgâr GÖLÜ
hakkında bir şiir yazmışsın.
Şiirinde Türkçeyi ne kadar
güzel kullanmışsın. Yazım hatası
yapmamaya özen gösterdiğin
belli oluyor. Ayrıca programı
da harika anlatmışsın.
TRT Çocuk'u izlemekten
ve şiir yazmaktan
vazgeçmemelisin.

RÜZGÂR GÖLÜ

Serkant abi ve Emel ablanın sunumuyla
Sen de gel yarışmaya
Sadece izlemek istiyorsan otur ekran başına
Hem de kendini sına.

Zıp-zıpın komiklikleri,
Emel ablanın gülmeleri,
Serkant abinin yemek yeme istekleri,
Göldürürler onlar seni.

Eğlenerek öğren,
Bilgiyle beslen,
Bunların hepsi Rüzgâr GÖLÜ'nde
Programın ta kendisinde.

Melis Karıcı
7 Yaşında - Çanakkale

Melis, dergimizin
sayfalarından ilham alarak
Rafadan Tayfa'nın sevilen
kahramanlarını resmetmişsin. Üçü
de birbirinden güzel olmuş. Yaşına
göre çizim yeteneğin ve gözlem
gücün çok iyi. Eline sağlık Melis!

Zeynep Azra
6 Yaşında - Aydın

Zeynep Azra dergimiz için
İstanbul Muhafızlarını çizmişsin. Belli
ki İstanbul Muhafızlarını severek
takip ediyorsun. Çizimin öyle güzel
olmuş ki sanki çizgi filmin afişi gibi.
Yetenekli olduğun çiziminden belli
oluyor. Resimden vazgeçmezsen ileride
başarılı bir sanatçı olabilirsin.

Adresimiz

Göztepe Mah. Atatürk Cad. Sutluoğlu Plaza No:7 Kat:3
34815 Anadoluhisarı Beykoz - İSTANBUL

editoriticocuk@gmail.com